

Miejski Ośrodek Pomocy
Społecznej w Elku

Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elku
za rok 2016

Elk, maj 2017 rok

Spis treści

I. Wprowadzenie	2
II. Informacje ogólne	4
III. Informacje o osobach i rodzinach korzystających z pomocy i wsparcia	6
IV. Realizacja zadań w zakresie systemu pomocy społecznej	10
1. Pomoc pieniężna i niepieniężna	10
2. Praca socjalna	11
3. Kontrakty socjalne	12
4. Projekty socjalne	13
5. Projekty pomocy żywnościowej	15
V. Realizacja zadań w zakresie wspierania rodzin	18
1. Asystentura rodziny	18
2. Wsparcie rodzin	20
VI. Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych	23
1. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	23
2. Wsparcie instytucjonalne	25
3. Środowiskowy Dom Samopomocy	26
VII. Wsparcie osób bezrobotnych oraz innych nie pozostających w zatrudnieniu	30
1. Realizacja prac społecznie użytecznych oraz Program Aktywizacja i Integracja	30
2. Realizacja w zakresie zatrudnienia socjalnego	32
VIII. Wsparcie osób bezdomnych	33
IX. Wsparcie osób zwalnianych z zakładów karnych	35
X. Pozostałe działania	37
1. Pomoc rzeczowa	37
2. Potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej	37
3. Pomoc w formie biletów	38
4. Wypożyczenie sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego	38
XI. Działalność bieżąca	39
1. Zasoby kadrowe	39
2. Decyzje administracyjne	40
3. Wykonanie budżetu	41
XII. Współpraca z organizacjami i innymi podmiotami	48
XIII. Realizacja projektów i programów współfinansowanych ze środków zewnętrznych	49
XIV. Ważne wydarzenia	55
XV. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej na rok 2017	56

I. Wprowadzenie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elku, jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej jest jednym z elementarnych podmiotów polityki społecznej miasta Elku. Instrumentami regulującymi zadania, sposób działania oraz strukturę organizacyjną MOPS w Elku są statut oraz regulamin organizacyjny.

Przedmiotem działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elku jest realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Dopełniając obowiązku wynikającego z treści art. 110, ust. 9 ustawy o pomocy społecznej sporządzono niniejsze sprawozdanie z działalności Ośrodka oraz zgłoszono potrzeby w obszarze pomocy społecznej. Sprawozdanie reasumuje działania prowadzone w 2016 roku. Dokument przedstawia różnorodność podejmowanych przez Ośrodek przedsięwzięć, inicjatyw, projektów, a także pozwala na przedstawienie przyjętych i zastosowanych rozwiązań.

Ośrodek poszukiwał nowych rozwiązań opartych na wieloaspektowym współdziałaniu oraz wymianie wiedzy i informacji pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami działającymi w mieście Elk, co przełożyło się na większą spójność, skuteczność oraz efektywność lokalnej polityki społecznej w zakresie pomocy społecznej.

MOPS wspierał osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwiających im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka ze szczególnym uwzględnieniem jakości świadczonych usług, profesjonalizmu kadry oraz elastycznym dostosowaniem form pomocy do zmieniających się potrzeb odbiorców pomocy społecznej. Działania Ośrodka ukierunkowane były na wspomaganie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu, usamodzielnianie rodziny, pomocniczość oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Udzielana pomoc społeczna wynikająca z rozeznaczonych potrzeb polegała na: przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń, prowadzeniu pracy socjalnej, rozwoju i prowadzeniu niezbędnej infrastruktury socjalnej oraz realizacji innowacyjnych form pomocy społecznej.

Niniejsze sprawozdanie, ze względu na suplementarny charakter wynikający ze spełnienia obowiązków sprawozdawczych, stanowi przekrój informacji o zrealizowanych zadaniach w zakresie pomocy społecznej, wspierania rodziny oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Dokument przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej na rok 2017.

WYJAŚNIENIA SKRÓTÓW I ZWROTÓW UŻYTYCH W SPRAWOZDANIU

CIS – centrum integracji społecznej

DPS – dom pomocy społecznej

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

FEAD – Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym

FP – Fundusz Pracy

KIS – klub integracji społecznej

KOMR – Krajowy Ośrodek Mieszkalno Rehabilitacyjny

MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

MOPS, Ośrodek – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku

MPiPS – Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

MRPiPS – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

MZK – Miejski Zakład Komunikacji

NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia

NGO – organizacje pozarządowe

NK – procedura „Niebieskie Karty”

NK-A – procedura „Niebieskie Karty” część A - wszczyna procedurę

NK-C – procedura „Niebieskie Karty” część C, wypełniana jest z osobą wobec, której zachodzi podejrzenie, że doznaje przemocy w rodzinie

NK-D – procedura „Niebieskie Karty” część C, wypełniana jest z osobą wobec, której zachodzi podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie

OHP – Ochotniczy Hufiec Pracy

OTU – Ośrodek Terapii Uzależnień

PAI – Program Aktywizacji i Integracji

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ełku

PEAD – Program „Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej 2014”

POKL – Program Operacyjny Kapitał Ludzki

POMOST – oprogramowanie do obsługi sprawozdań ośrodka pomocy społecznej

PTU – Poradnia Terapii Uzależnień w Ełku

PUP – Powiatowy Urząd Pracy w Ełku

SKO – Samorządowe Kolegium Odwoławcze

SM – osoby chore na stwardnienie rozsiane

ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z chorobą Alzheimera i innymi zaburzeniami psychicznymi w Ełku

TPD – Towarzystwo Przyjaciół Dzieci

UE – Unia Europejska

ZFŚS, FŚS – zakładowy fundusz świadczeń socjalnych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

ZOL – zakład opiekuńczo-leczniczy

ZPO – zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy

ZPCH – zakład pracy chronionej

II. Informacje ogólne.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej mającą na celu umożliwianie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Rodzaje świadczeń, zasady i tryb ich udzielania oraz organizację pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz akty wykonawcze do ww. ustawy. Świadczenia (zarówno w formie pieniężnej, jak i niepieniężnej) mają za zadanie wsparcie osób w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych, a nie zaspokajanie wszelkich potrzeb odbiorców pomocy społecznej i wyręczenie ich w obowiązku troszczenia się o zabezpieczenie potrzeb bytowych. Pomoc społeczna zmierza do uruchomienia zasobów podopiecznych zwiększając ich aktywność poprzez wypracowanie u nich poczucia odpowiedzialności i samodzielnego zmiernienia się z trudną sytuacją życiową.

W 2016 roku 1850 gospodarstw domowych było objętych wsparciem, w tym 3673 osób w tych gospodarstwach korzysta ze świadczeń wypłacanych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, a 2587 osób otrzymało decyzje przyznającą pomoc w różnej formie.

Szacuje się, że ok. 7 % mieszkańców Ełku w skali roku obejmowanych jest pomocą z powodu ubóstwa powiązanego z innymi trudnościami życiowymi, gdyż jedna osoba może korzystać z kilku form pomocy.

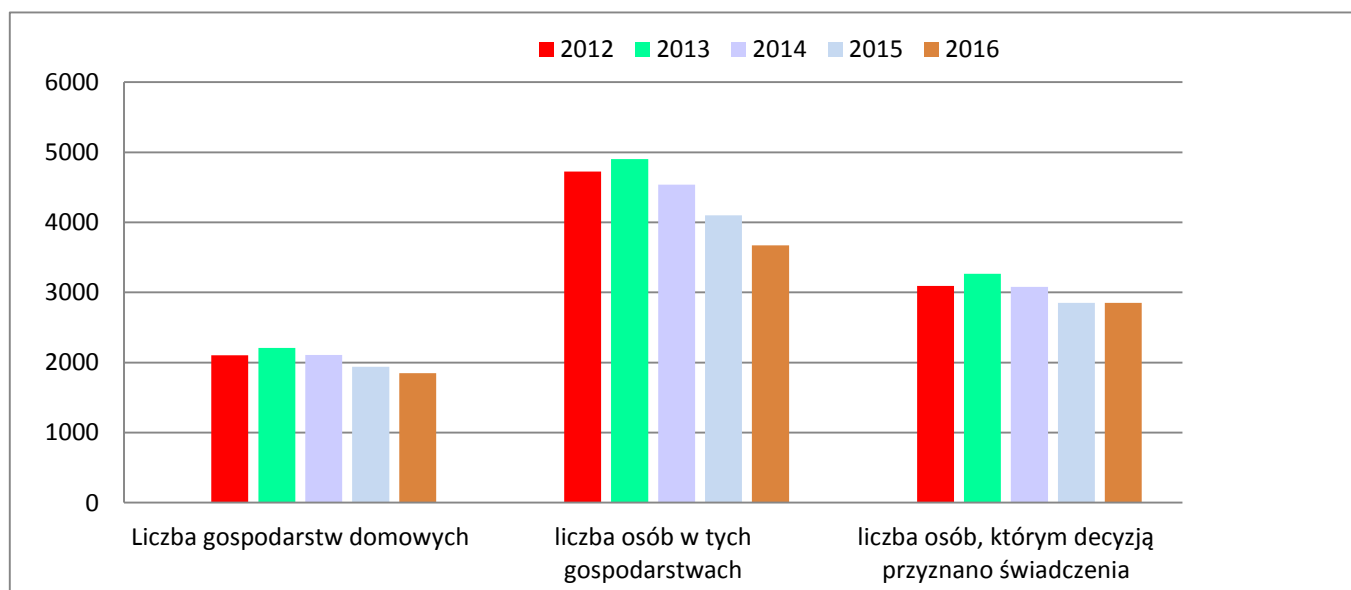
Od roku 2014 obserwuje się spadek liczby świadczeniobiorców otrzymujących świadczenia z pomocy społecznej zarówno w formie pieniężnej, jak i niepieniężnej, przy jednoczesnym wzroście zapotrzebowania na pracę socjalną i usługi opiekuńcze, co potwierdza analiza danych Ośrodka w zakresie liczby osób objętych pomocą społeczną w 2016 roku (raport POMOST 2016 r.).

Odnutowano również spadek liczby osób bezrobotnych w mieście Ełk. Wskaźnik bezrobocia na dzień 31.12.2016 r. wynosił 3 010 osób, to o 384 osoby mniej niż w analogicznym okresie w roku 2015, w którym liczba osób bezrobotnych wyniosła 3 394 (dane Powiatowego Urzędu Pracy w Ełku, 2016 r.). Ponad połowę ogółu zarejestrowanych osób stanowią kobiety (1 574).

Ocena danych wskazuje, że od kilku lat zdecydowaną większość świadczeniobiorców Ośrodka stanowią kobiety (59%) (raport POMOST MOPS 2016 r.).

Analizę zapotrzebowania na pomoc społeczną w kolejnych latach ilustruje Wykres Nr 1 i Tabela Nr 1.

Wykres Nr 1. Analiza zapotrzebowania na świadczenia z pomocy społecznej w okresie 2012 – 2016.

Tabela Nr 1. Analiza zapotrzebowania na pomoc społeczną w latach 2012-2016.

Rok	Liczba gospodarstw domowych	% do roku poprzedzającego	Liczba osób w tych gospodarstwach	% do roku poprzedzającego	Liczba osób którym decyzją przyznano świadczenie	%
2012	2105	+2,83	4726	+3,1	3093	+4,8
2013	2210	+4,89	4903	+3,75	3266	+5,6
2014	2110	-4,52	4537	-7,46	3081	-5,66
2015	1941	-8,01	4102	-9,58	2853	-7,40
2016	1850	-4,69	3673	-10,46	2587	-9,32
2012-2016	-	procent spadku w stosunku do roku 2012 - 12,11	-	procent spadku w stosunku do roku 2012 - 22,28	-	procent spadku w stosunku do roku 2012 - 16,36

Zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, pomimo odnotowanego spadku nadal utrzymuje się na relatywnie wysokim poziomie. Długotrwałe ubóstwo, bezradność w zaspokajaniu podstawowych potrzeb bytowych powoduje brak samodzielności w ich zaspokajaniu. Powoduje to również trwałe zmiany w funkcjonowaniu rodziny jako komórki społecznej (osłabienie więzi rodzinnych, alkoholizm, zaniedbanie w sprawach opiekuńczych i wychowawczych, przemoc w rodzinie, bierność i apatię). Stąd też, oprócz pomocy finansowej i rzeczowej, szczególnego znaczenia nabiera praca socjalna, jako działalność nastawiona na pomoc w rozwiązywaniu ludzkich problemów dnia codziennego, przewyciężanie sytuacji kryzysowych, jak też stymulowanie rozwoju.

III. Informacje o osobach i rodzinach korzystających z pomocy i wsparcia.

Dominującym czynnikiem skłaniającym osoby i rodziny do ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej w 2016 r. było ubóstwo uwarunkowane długotrwałą lub ciężką chorobą, bezrobociem oraz niepełnosprawnością.

Zarówno ubóstwo, jak i wykluczenie społeczne są zjawiskiem bardzo złożonym. Trudna sytuacja materialna osób i rodzin nie w każdym przypadku jest tożsama z wykluczeniem społecznym, niska pozycja społeczno-ekonomiczna może jednak doprowadzić do zagrożenia wykluczeniem społecznym.

Z analiz Ośrodka wynika, iż ubóstwem dotknięte są przede wszystkim osoby wykluczone z rynku pracy z powodu długotrwałego pozostawania w bezrobociu. Problem długotrwałego bezrobocia dotyczy osoby o niskim poziomie wykształcenia i kwalifikacjach zawodowych, najczęściej nieadekwatnych do potrzeb rynku pracy. Najbardziej narażone na wykluczenie społeczne są osoby uzależnione, osoby bezdomne, jak i samotni rodzice.

Trudne i złożone problemy społeczne rodzin dotkniętych bezrobociem, bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, rozpadem więzi rodzinnych, egzystencjalnymi problemami osób samotnych, starszych, niepełnosprawnych, niskim standardem życia rodzin, uzależnieniami i przemocą stanowią duże wyzwania dla władz samorządowych, instytucji i podmiotów niepublicznych w obszarze polityki społecznej na poziomie lokalnym, ponieważ osoby potrzebujące poszukują wsparcia przede wszystkim w swoim środowisku lokalnym.

Pomimo, iż rodziny wielodzietne są bardziej narażone na zjawisko niedostatku, to statystyki Ośrodka wskazują, iż gospodarstwa jednoosobowe oraz rodziny z jednym lub dwojgiem dzieci stanowią największą grupę odbiorców pomocy społecznej. Na zmniejszenie skali ubóstwa w rodzinach wielodzietnych niewątpliwie miał wpływ program Rodzina 500+.

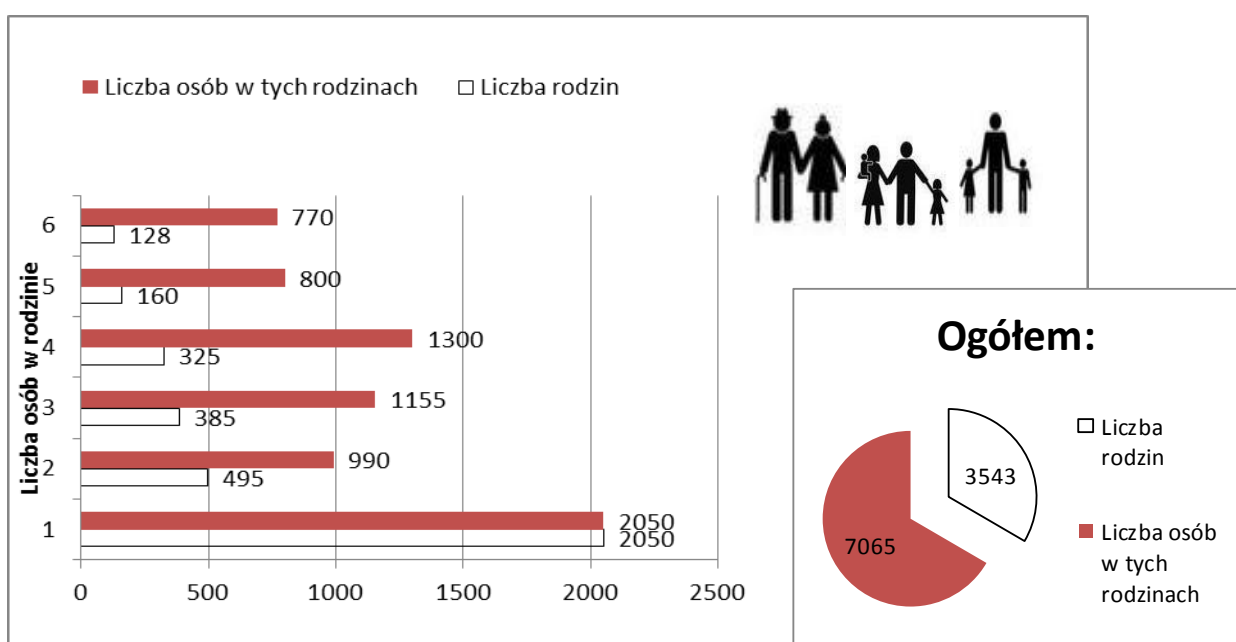
Wśród gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną nadal najliczniejszą grupę stanowią gospodarstwa jednoosobowe – 57,86% ogółu. Drugą grupę pod względem liczebności stanowią rodziny z dziećmi – 23,91% ogółu gospodarstw domowych (z czego 19,83% rodziny wielodzietne, a 80,17% stanowią pozostałe rodziny z dziećmi). Natomiast 33,29% stanowią rodziny niepełne. Zaobserwowano znaczny wzrost liczby rodzin z jednym dzieckiem (o 91,60% w stosunku do roku 2015), przy jednoczesnym spadku rodzin z liczbą dzieci 2 i więcej. Zauważa się wzrost liczby rodzin emerytów i rencistów objętych pomocą (14,76% środowisk) o 6,5% w stosunku do roku 2015. Najwyższe wskaźniki wzrostu odnotowuje się w gospodarstwach jednoosobowych (o 9,86%). Typy gospodarstw domowych objętych pomocą obrazuje Tabela Nr 2.

Tabela Nr 2. Typy gospodarstw domowych objętych pomocą w 2016 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH
RODZINY OGÓŁEM w tym:		3543	7065
o liczbie osób 1		2050	2050
2		495	990
3		385	1155
4		325	1300
5		160	800
6 i więcej		128	770
w tym rodziny z dziećmi ogółem:		847	2825
o liczbie dzieci 1		502	1262
2		177	654
3		100	482
4		47	270
5		13	88
6		5	39
7 i więcej		3	30
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM w tym:		282	946
o liczbie dzieci 1		118	275
2		83	269
3		47	206
4 i więcej		34	196
Rodziny Emerytów i Rencistów w tym:		523	741
o liczbie osób 1		379	379
2		102	204
3		25	75
4 i więcej		17	83

Analogicznie w 2015 roku ogółem 3126 rodzin skorzystało z pomocy, czyli o 417 rodzin mniej niż w roku 2016. W przeliczeniu na jednego członka rodziny jest to różnica o 476 osób.

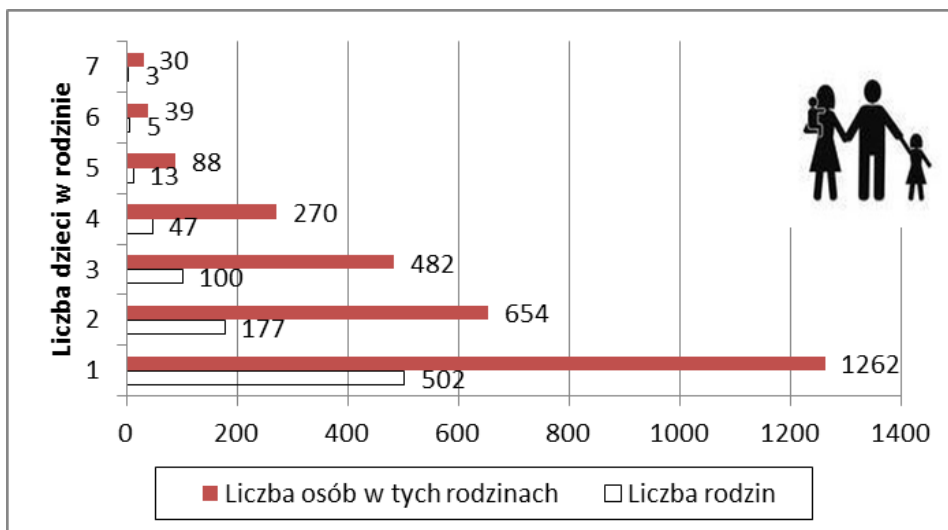
Wykres Nr 2. Typ gospodarstwa domowego objętego pomocą; rodziny ogółem w 2016 r.

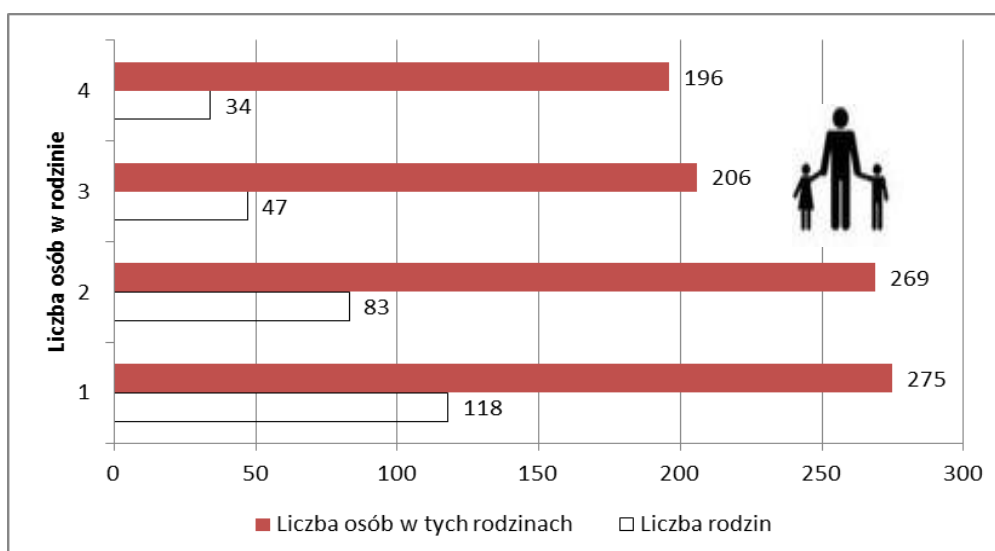
Analogicznie w 2015 roku 673 rodziny z dziećmi skorzystały z pomocy, czyli o 174 rodzin mniej niż w roku 2016. W przeliczeniu na jednego członka rodziny jest to różnica o 267 osób.

Wykres Nr 3. Typ gospodarstwa domowego objętego pomocą: rodziny z dziećmi w 2016 r.

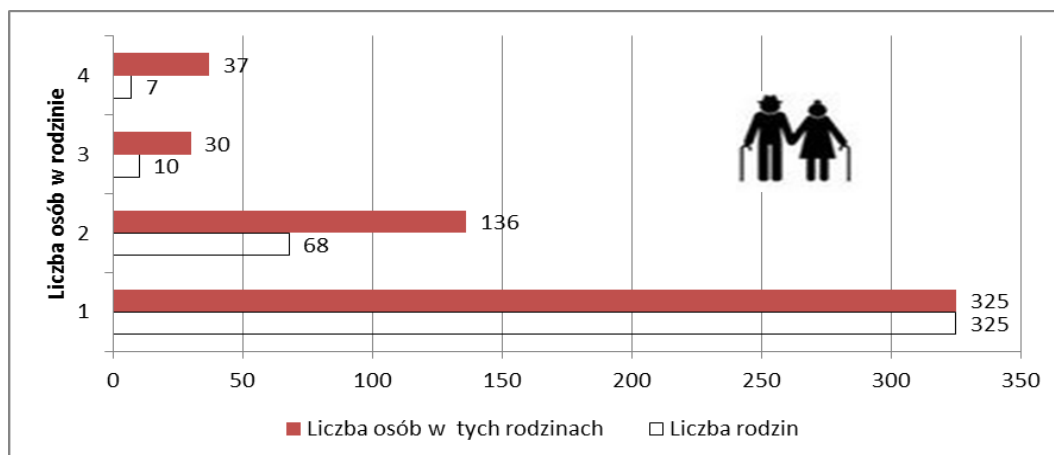
Analogicznie w 2015 roku 338 rodzin niepełnych skorzystało z pomocy, czyli o 56 rodzin więcej niż w roku 2016. W przeliczeniu na jednego członka rodziny jest to różnica o 141 osób.

Wykres Nr 4. Typ gospodarstwa domowego objętego pomocą: rodziny niepełne w 2016 r.

Analogicznie w 2015 roku 491 rodzin emerytów i rencistów skorzystało z pomocy, czyli o 32 rodziny mniej niż w roku 2016. W przeliczeniu na jednego członka rodziny jest to różnica o 24 osoby.

Wykres Nr 5. Typ gospodarstwa domowego objętego pomocą: rodziny emerytów i rencistów w 2016 r.

Analiza trudności występujących w gospodarstwach domowych pokazuje, że analogicznie jak w roku 2015, długotrwała choroba, bezrobocie i niepełnosprawność są głównymi przyczynami ubiegania się o wsparcie. Problemem bezrobocia dotkniętych jest 28,85% gospodarstw domowych, długotrwałą chorobą – 37,74%, natomiast problem niepełnosprawności dotyka 26,73% środowisk objętych pomocą społeczną. W roku 2016 nastąpił wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność o 1,83%. Nasilenie występowania problemów społecznych ilustruje Tabela Nr 3.

Tabela Nr 3. Problemy społeczne występujące w środowiskach objętych pomocą w 2016 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	% liczby rodzin w stosunku do 2015 r.* (* - spadek, + wzrost)
Bezrobocie	1022	2404	- 15,26
Długotrwała choroba	1337	2438	- 1,47
Niepełnosprawność	947	1611	+ 1,83
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych w tym:	362	1175	- 12,77
Rodziny niepełne	329	1047	- 15,64
Rodziny wielodzietne	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym: wielodzietność	274	1241	- 5,19
Alkoholizm	175	935	+ 8,70
Bezdomność	290	463	- 4,92
Bezdomność	79	79	+ 17,91
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	27	32	- 42,55
Narkomania	32	48	- 3,03
Przemoc w rodzinie	7	16	- 53,34
Sytuacja kryzysowa	0	0	0
Sieroctwo	2	3	- 50,00
Zdarzenia losowe	2	4	- 66,67

IV. Realizacja zadań w zakresie systemu pomocy społecznej.

1. Pomoc pieniężna i niepieniężna.

Świadczenia z pomocy społecznej przyznawano na bieżące potrzeby osób i rodzin. Wsparcie w prowadzonej pracy socjalnej miało na celu usamodzielnienie klientów. Świadczenia z pomocy społecznej udzielane są w szczególności w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Realizowana pomoc pieniężna i niepieniężna w ramach zleconych gminie i zadań własnych ilustruje Tabela Nr 4.

Tabela Nr 4. Formy realizowanej pomocy społecznej w 2016 r.

Formy pomocy		Liczba osób	% wzrostu w stosunku do 2015 r.
ZADANIA ZLECONE			
1.	Usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone w miejscu zamieszkania	91	+ 42,19
2.	Orzekanie o przyznaniu uprawnień do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	65	- 26,97
3.	Środowiskowy Dom Samopomocy (forma wsparcia dziennego dla osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnych intelektualnie).	80	+ 63,27
4.	Wynagrodzenie należne opiekunowi z tyt. sprawowania opieki, przyznane przez sąd	2	+100
ZADANIA WŁASNE			
1.	Zasiłki stałe	283	+ 2,17
2.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób uprawnionych	310	+ 3,33
3.	Zasiłki celowe	1421	- 10,74
	w tym zasiłki specjalne	174	- 21,27
4.	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	2	- 66,67
5.	Zasiłki okresowe	932	- 10,13
6.	Usługi opiekuńcze	167	+ 6,37
7.	Pochówki	7	- 30,00
8.	Pomoc usługowa w formie posiłków w tym:	898	- 17,03
8.1	Obiady szkolne	778	- 16,97
8.2	Posiłki w stołówce MOPS	211	- 17,25
9.	Udzielenie schronienia przez noclegownie lub schroniska dla osób bezdomnych	79	+ 17,91
10.	Wnioskowanie w przyjęciu dziecka do środowiskowego domu samopomocy	6	- 14,29
11.	Realizacja pomocy w formie biletu kredytowanego	27	+ 58,82
12.	Skierowanie do Domów Pomocy Społecznej	8	- 27,27
13.	Ponoszenie opłaty za pobyt w Domu Pomocy Społecznej	77	- 8,34
14.	Skierowanie do KOMR w Dąbku osób z SM	7	- 22,23

Z powyższego zestawienia wynika, że nastąpił spadek zapotrzebowania na niektóre formy pomocy w zakresie zadań własnych m.in. zasiłków celowych, w tym specjalnych zasiłków celowych, zasiłków okresowych, a także pomocy w formie obiadów szkolnych, posiłków w stołówce MOPS. Jednocześnie odnotowuje się zwiększone zapotrzebowanie na pomoc w formie zasiłku stałego, ubezpieczenia zdrowotnego dla osób uprawnionych, udzieleniu schronienia przez noclegownie lub schroniska dla osób bezdomnych, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, usług w środowiskowym domu samopomocy.

W 2016 r. skierowano 8 osób do domu pomocy społecznej, w tym z wniosków złożonych w roku 2015 skierowano 1 osobę. W domach pomocy społecznej w roku 2016 umieszczono 3 osoby, z czego

2 osoby umieszczono na podstawie wniosku z 2015 r. i decyzji kierującej z 2016 r., a 1 osobę umieszczono na podstawie wniosku i decyzji kierującej z 2016 r. W roku 2016 zmniejszeniu uległa pomoc w formie zasiłków na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzeń losowych.

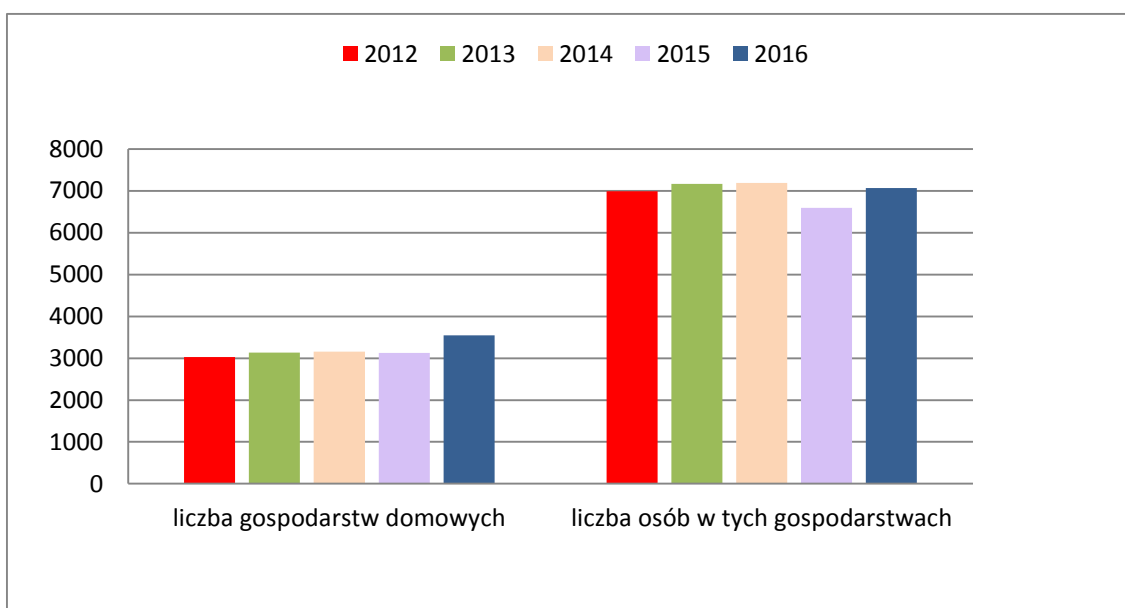
2. Praca socjalna.

Realizacja celów pomocy społecznej odbywa się przede wszystkim przez świadczenie pracy socjalnej oraz wspieranie klientów świadczeniami pieniężnymi i niepieniężnymi. Działania pracowników pomocy społecznej służą przede wszystkim wzmocnieniu osób wspieranych, odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz organizowaniu warunków sprzyjających temu celowi. Pracownik socjalny podejmując współpracę z rodziną, diagnozuje sytuację oraz określa plan pomocy na jej rzecz. Podejmowane działania są zróżnicowane i dostosowane do indywidualnej sytuacji. Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Powyższy cel realizowany jest przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Praca socjalna jest procesem, który ma na celu wywołanie pożądaných zmian, modyfikację sposobu funkcjonowania osoby, jej otoczenia, wzmacnianie potencjału osób, rodzin do przezwycięzania trudnej sytuacji życiowej i wsparcie w dążeniu do poprawy funkcjonowania. Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami oraz ze społecznością lokalną. Świadczenie to jest wykonywane bez względu na posiadany dochód osoby i rodziny, z uwzględnieniem prawa jednostki do samostanowienia i poszanowania jej godności.

W ramach struktury organizacyjnej MOPS od roku 2015 funkcjonuje zespół pracy socjalnej i integracji społecznej, w który składa się z 30 pracowników socjalnych.

Zapotrzebowanie na pracę socjalną w kolejnych latach ilustruje Wykres Nr 6 i Tabela Nr 5.

Wykres Nr 6. Dynamika wzrostu zapotrzebowania na pracę socjalną w latach 2012-2016.

Tabela Nr 5. Dynamika wzrostu zapotrzebowania na pracę socjalną w latach 2012-2016.

Rok	Liczba gospodarstw domowych	% do roku poprzedzającego	Liczba osób w tych gospodarstwach	% do roku poprzedzającego
2012	3027	+ 2,89	6989	+5,13
2013	3135	+ 3,6	7168	+ 2,6
2014	3155	+ 0,64	7188	+ 0,28
2015	3126	- 0,92	6589	- 8,33
2016	3543	+ 13,34	7065	+ 7,22
2012-2016	-	Procent wzrostu w stosunku do roku 2012 + 17,05	-	Procent wzrostu w stosunku do roku 2012 + 1,09

Powyższe dane Ośrodka wskazują, że zapotrzebowanie na wsparcie w formie pracy socjalnej w roku 2016 znacznie wzrosło, co potwierdza większa liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy i wsparcia Ośrodka.

3. Kontrakty socjalne.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, który stanowi jedno z podstawowych narzędzi pracy socjalnej. Ma na celu inicjowanie i wspieranie zmiany sytuacji osób i rodzin. Kontrakt socjalny jest umową zawartą pomiędzy pracownikiem socjalnym a osobą/rodziną w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

W 2016 r. pracownicy socjalni MOPS realizowali 146 kontraktów, w tym liczba kontraktów zawartych przed 2016 r. i kontynuowanych w 2016 r. wynosiła 40, natomiast w 2016 r. zawarto 106 kontraktów.

W 2016 r. udało się 51 kontraktów zakończyć sukcesem, kiedy osoba wspierana MOPS, przy wsparciu pracownika socjalnego, wypełniła zobowiązania w nim zawarte.

W 30 przypadkach kontrakty zostały zerwane z winy klientów. Odmówili oni realizacji zawartych w kontrakcie zobowiązań, m. in. przerwali leczenie odwykowe lub odmówili podjęcia pracy. Pomimo zerwania kontraktów socjalnych 5 klientów i ich rodziny nadal korzystają ze świadczeń pomocy społecznej, natomiast 25 klientów i ich rodziny po zerwaniu kontraktu, nie korzystają już ze świadczeń pomocy społecznej.

W 2016 roku z powodu zmiany sytuacji materialnej lub życiowej klienta rozwiązano 16 kontraktów. Najczęstszymi powodami był m. in. brak możliwości podjęcia pracy z powodu urodzenia dziecka, choroba lub wyjazd z Ełku. W jednym przypadku klient i rodzina nadal korzysta ze świadczeń pomocy społecznej,

w 15 przypadkach osoby te nie korzystają już ze świadczeń pomocy społecznej. Sytuację tę przedstawia poniższa Tabela Nr 6.

Tabela Nr 6. Realizacja kontraktów socjalnych w 2016 roku.

Liczba kontraktów ogółem w tym:		146
	Kontrakty zawarte przed 2016 rokiem i kontynuowane w roku 2016	40
	Kontrakty zawarte w 2016 r.	106
Liczba kontraktów zakończonych sukcesem-klient MOPS, przy wsparciu pracownika socjalnego, wypełnił zobowiązania zawarte w kontrakcie		51
Liczba kontraktów zerwanych z winy klienta – z powodu odmowy realizacji zawartych w kontrakcie zobowiązań klienta, np. przerwanie leczenia odwykowego, odmowa podjęcia pracy, w tym		30
	klient(rodzina) nadal korzysta ze świadczeń pomocy społecznej	5
	klient(rodzina) nie korzysta ze świadczeń pomocy społecznej	25
Liczba kontraktów rozwiązanych z powodu zmiany sytuacji materialnej lub życiowej klienta np. brak możliwości podjęcia pracy z powodu urodzenia dziecka, choroby, wyjazdu z Ełku, w tym:		16
	Klient (rodzina) nadal korzysta ze świadczeń pomocy społecznej	1
	Klient (rodzina) nie korzysta ze świadczeń pomocy społecznej	15
Planowana liczba kontraktów kontynuowanych w 2017 r.		30
Przewidywana liczba zawartych nowych kontraktów 2017 r.		70

4. Projekty socjalne.

Pracownicy socjalni MOPS na podstawie rozeznaczonych potrzeb osób objętych pomocą społeczną opracowali i wdrożyli projekty socjalne, mające na celu reintegrację społeczną i aktywizację członków społeczności lokalnej. Projekty służyły również przelamywaniu stereotypu klientów pomocy społecznej oraz samego Ośrodka. Tworzone z myślą o poszczególnych grupach odbiorców projekty socjalne realizowane były dla osób bezdomnych, osób najuboższych, samotnych, osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie, osób niepełnosprawnych i z zaburzeniami psychicznymi. Realizowano działania w formie spotkań informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców, dyżurów specjalistów, w tym pracowników socjalnych. Projekty dotyczyły również integracji społecznej – organizowane wydarzenia o charakterze otwartym, dostępne dla wszystkich osób zainteresowanych i chętnych, które umożliwiają podejmowanie wspólnych działań, bez podziału na klientów Ośrodka i osoby nie korzystające ze wsparcia. Działania służyły z aktywizowaniu osób oraz zachęceniu ich do udziału w życiu społecznym, większego zaangażowania w działanie na rzecz własnego środowiska lokalnego. W ramach projektów budowana była sieć współpracy

z podmiotami działającymi w środowisku lokalnym. Środki na realizację projektów socjalnych w większości były pozyskiwane przez Ośrodek z zewnętrznych źródeł i od sponsorów.

Opis projektów socjalnych zrealizowanych w 2016 r.:

➤ Projekt socjalny „Otwórz oczy!! Osoba bezdomna to też człowiek”

Pracownicy socjalni zorganizowali akcję z okazji obchodów Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem, w dniu 10 października 2016 r. w Parku Solidarności w Ełku wydawany był ciepły posiłek osobom bezdomnym i wymagającym wsparcia. Z posiłku skorzystało 100 osób. Dodatkowo podczas akcji pracownicy socjalni udzielali porad i konsultacji oraz rozpowszechniono opracowaną ulotkę zawierającą informacje o dostępnych formach pomocy. Dnia 17 października 2016 zorganizowano pod patronatem honorowym Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej konferencję „Wychodzenie z bezdomności?”, w której wzięli udział przedstawiciele instytucji i służb z terenu miasta Ełku (43 uczestników). Projekt realizowano we współpracy z Domem Dla Osób Bezdomnych i Najuboższych „MONAR-MARKOT” w Ełku.

➤ Projekt socjalny „Pamięci bliskich”

Pracownicy socjalni zrealizowali po raz drugi projekt pn. „Pamięci bliskich”, którego celem było wspólne z osobami niepełnosprawnymi, bezdomnymi i zaburzonymi psychicznie uporządkowanie grobów ich najbliższych. W projekcie udział wzięło 32 uczestników. Uporządkowano około 50 grobów.

➤ Projekt socjalny „Ełcka Wigilia Pod Gwiazdami”

Zorganizowano po raz czwarty Ełcką Wigilię Pod Gwiazdami, która odbyła się 18 grudnia 2016 r. przy ul. Dąbrowskiego 3C. Wydarzenie skierowano do wszystkich mieszkańców miasta, a w szczególności do samotnych, najuboższych i tych którzy nie mogli pozwolić sobie na przygotowanie wigilijnych potraw. Ośrodek pozyskał darczyńców, którzy przygotowali i dostarczyli potrawy na to wydarzenie. Duży wkład w organizację wydarzenia włożyli sami pracownicy MOPS. Ełcka Wigilia Pod Gwiazdami była zorganizowana we współpracy z Domem dla Osób Bezdomnych i Najuboższych „MONAR – MARKOT” w Ełku. W wydarzeniu wzięło udział ok. 200 mieszkańców miasta.

➤ Projekt „Bądźmy razem nie musisz być sam”

Projekt realizowany był przez pracowników socjalnych Sekcji Usług Opiekuńczych i Pomocy Instytucjonalnej Ośrodka. Projekt był finansowany ze środków własnych Ośrodka oraz w ramach wolontariatu, w okresie od 1 września 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. W projekcie wzięło udział 15 uczestników.

Celem projektu było wyłonienie aktywnej grupy seniorów 60+, a także zwiększenie świadomości i wzrost aktywności społecznej osób starszych z terenu miasta Ełk, poprzez promocje aktywnego i zdrowego stylu życia seniorów.

➤ Projekt socjalny „Niedziela dla Seniora”

Projekt „Niedziela dla seniora” był skierowany do samotnych, starszych mieszkańców Ełku. Działania polegały na tym, że raz w tygodniu, w niedzielę seniorzy spotkali się w restauracji by zjeść wspólnie obiad i porozmawiać. Niedzielne obiady były alternatywą dla seniorów na rozbić samotności i monotoni życia,

a jednocześnie włączeniem ich w życie lokalnej społeczności. Obiady finansowane były przez lokalne restauracje, które zgłosiły chęć zaangażowania się w akcję. Seniorom towarzyszyli pracownicy Sekcji Usług Opiekuńczych i Pomocy Instytucjonalnej.

W dniu 13 grudnia 2016 r. pracownicy Sekcji Usług Opiekuńczych i Pomocy Instytucjonalnej Ośrodka zorganizowali spotkanie Wigilijne, w którym udział wzięli uczestnicy dwóch projektów socjalnych skierowanych do osób starszych, ubogich i niepełnosprawnych: "Bądźmy razem, nie musisz być sam" oraz „Niedziela dla Seniora”. Projekty miały na celu integrację oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu tej grupy mieszkańców miasta Ełku. W realizację niedzielnych spotkań seniorów włączyli się sponsorzy: Restauracja „Kuznia Smaku”, Pub Smętek, Firma Iglotex, Firma Doryb Piotr Basiewicz oraz osoby prywatne.

5. Programy pomocy żywnościowej.

5.1. Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

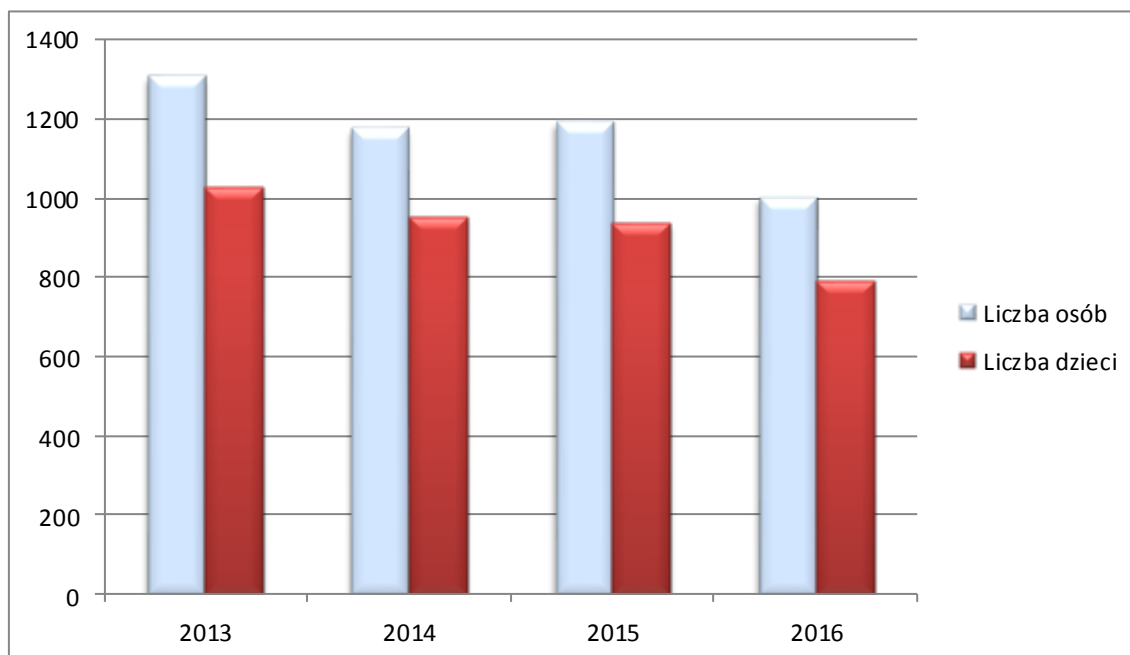
Osobom, które własnym staraniem nie mogą zapewnić sobie posiłku, przysługuje pomoc doraźna lub okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie. Na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności może być przyznany zasiłek celowy. Ośrodek w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 objął dożywianiem osoby, w tym dzieci w postaci: posiłków, obiadów szkolnych, zasiłków oraz pomocy rzeczowej. W roku 2016 r. zaobserwowano znaczny spadek liczby świadczeniobiorców (o 18,96%), przy czym zmniejszeniu uległa zarówno liczba osób dorosłych (17,25%) jak i liczba dzieci (15,58%). Realizację programu na przestrzeni lat 2013-2016, przedstawia Tabela Nr 7 i Wykres Nr 7.

Tabela Nr 7. Realizacja Programu 2013-2016.

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	% w stosunku do roku ubiegłego
Liczba osób	1 308	1 176	1 192	1 002	- 15,94
w tym dzieci	1 028	954	937	791	- 15,58
Kwota świadczeń	58 5237	525 400	488 876	471 535	- 3,55
Kwota świadczeń- posiłek dla dzieci	415 384	392 697	343 631	286 751	- 16,55

Wykres Nr 7. Liczba osób objętych wsparciem w Programie „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w latach 2013-2016.

5.2. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (FAED).

Ośrodek do 30 kwietnia 2016 r. kontynuował współpracę z Bankiem Żywności w Olsztynie w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Podprogram 2015 (zwany FEAD). W ramach zawartej umowy wsparciem objęto 1 097 beneficjentów.

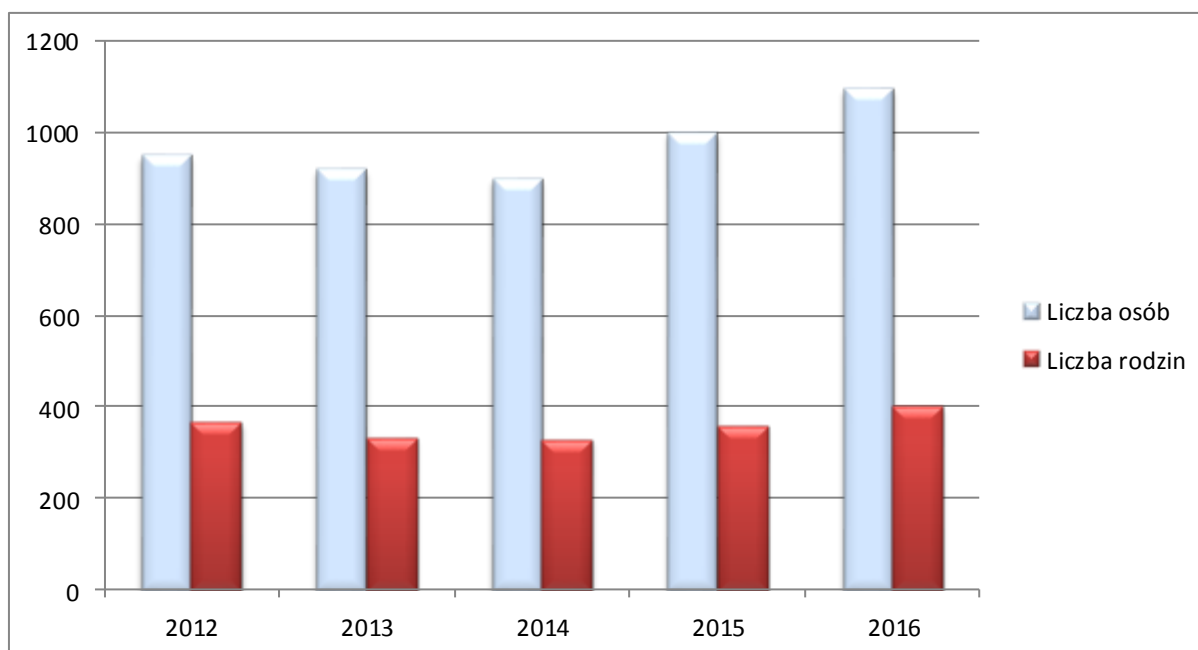
Pomoc w ramach programu obejmowała dostarczanie produktów żywnościowych (masła, oleju, konserw mięsnych, ryżu, soków, dżemu, mleka, sera, cukru, mąki, makaronu i innych artykułów spożywczych). MOPS był odpowiedzialny za proces rekrutacji osób i rodzin do otrzymania pomocy w tej formie, dystrybucję oraz dokumentację i sprawozdawczość. Pomocy przy rozładunku transportów żywności udzielali pracownikom MOPS mieszkańcy Domu dla Osób Bezdomnych i Najuboższych „MONAR – MARKOT” w Ełku.

W roku sprawozdawczym nastąpił wzrost liczby osób objętych wsparciem w ramach Programu FEAD. Tendencja zwykła utrzymała się zarówno w liczbie osób, liczbie rodzin, ale również wartości oraz tonażu. Realizację Programu w ciągu ostatnich lat ilustruje Tabela Nr 8 i Wykres Nr 8.

Tabela Nr 8. Realizacja Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Podprogram 2015 (FEAD).

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	% w stosunku do roku ubiegłego
Liczba osób	950 w tym 220 dzieci	920 w tym 339 dzieci	900 w tym 19 dzieci	1000 w tym 392 dzieci	1097 w tym 425 dzieci	+ 9,70
Liczba rodzin	367	333	329	359	402	+ 12,00
Tonaż w kg	54 279	40 194	20 037	28 480	45 320	+ 59,13
Wartość w złotych	153 065,35	132 823,78	53 660,52	93 279,31	137 337,93	+ 47,23
Ilość żywności w kg na osobę	60,31	44,66	59,62	28,48	41,31	+ 45,05

Wykres Nr 8. Liczba osób w stosunku do ilości rodzin realizowane w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020 – Podprogram 2015 (FAED).

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku w połowie roku 2016 podjął współpracę z Caritas Diecezji Ełckiej (organizacja partnerska odpowiedzialna za dystrybucję i działania w ramach środków towarzyszących wśród osób najbardziej potrzebujących) w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Podprogram 2016 (zwany FEAD). W ramach programu pracownicy socjalni ośrodka wydają skierowania do otrzymania pomocy żywnościowej oraz typują klientów korzystających z pomocy żywnościowej do udziału w działaniach towarzyszących. Z pomocy żywnościowej mogą skorzystać osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, spełniające kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, których dochód nie przekraczał 150% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej. Tutejszy Ośrodek wydał 420 skierowań, do pomocy zakwalifikowano 1035 osób. W ramach działań towarzyszących podopieczni wzięli udział w warsztatach edukacyjnych pn. „Zaplanowanie budżetu domowego” oraz warsztatach kulinarnych i edukacyjnych dotyczących zdrowego odżywiania oraz przeciwdziałania marnowaniu otrzymanej żywności.

V. Realizacja zadań w zakresie wspierania rodziny.

1. Asystentura rodziny.

W myśl art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. W związku z powyższym Uchwałą Nr XV.165.16 Rady Miasta Ełku z dnia 23 lutego 2016 r. przyjęto „Program Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018”. W ramach Programu w roku 2016 r. Ośrodek zatrudnił 6 asystentów rodziny, którzy udzielili wsparcia 91 rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W rodzinach tych było 208 dzieci.

Asystenci rodziny w 2016 r., realizując swoje zadania odpowiedzialni byli za obszary m.in.: bezpośrednią pracę z rodzicami, bezpośrednią pracę z dziećmi, działania realizowane na rzecz dziecka i rodziny oraz organizację pracy własnej. Do głównych zadań należało wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, polegające w szczególności na:

- a) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- b) wzmocnieniu roli funkcji rodziny;
- c) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny;
- d) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- e) pomocy w integracji rodziny;
- f) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- g) dążeniu do reintegracji rodziny;
- h) praca nad poprawą relacji z dalszą rodziną, środowiskiem sąsiedzkim oraz instytucjami;
- i) opracowywanie we współpracy z rodziną oraz koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej planu pracy

z rodziną;

j) udział w przygotowywaniu i realizowaniu gminnego programu wspierania rodziny.

Wspieranie rodziny jest procesem długotrwałym. W 2016 r. przeciętny czas pracy asystenta z rodziną wyniósł 10 miesięcy. Ponadto w 2016 r. asystenci rodziny uczestniczyli w działaniach realizowanych na rzecz wsparcia rodziny m.in.:

- a) realizacja 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Ełku na lata 2016-2018;
- b) współpraca przy organizacji wydarzenia Piknik rodzinny „Senior w rodzinie” w ramach Ełckich Dni Rodziny;
- c) współpraca przy organizacji wydarzenia „Majówka Międzypokoleniowa” w ramach Ełckich Dni Rodziny;
- d) prowadzenie dyżurów w Ośrodku w ramach kampanii „Białej Wstążki” oraz Ełckich Dni Rodziny;
- e) asystenci brali udział w grupach roboczych tworzonych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Informacje dotyczące realizowanego zadania przedstawia Tabela Nr 9.

Tabela Nr 9. Wspieranie rodzin i zatrudnienie asystentów rodziny w 2016 r.

L.p.	Wyszczególnienie	2016 r.
1	Liczba zatrudnionych asystentów rodziny	6
2	Liczba rodzin, z którymi pracował asystent	91
3	Liczba rodzin, które zrezygnowały z usług asystenta	47
4	Liczba rodzin objętych wsparciem (plany pracy z rodziną)	91
5	Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	352
6	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	208
7	Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę ze względu na osiągnięcie celu	26

Powołany Zespół do spraw asysty rodzinnej podczas comiesięcznych spotkań dokonywał omówienia aktualnych kierunków działania, współpracy, spraw organizacyjnych dotyczących prawidłowego funkcjonowania Zespołu oraz spraw rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. W 2016 r. odbyło się 12 spotkań Zespołu, w skład którego wchodzi pracownicy Ośrodka, tj. pracownicy socjalni, asystenci rodziny. W uzasadnionych przypadkach na posiedzenia Zespołu byli zapraszani przedstawiciele instytucji nie będący członkami Zespołu m.in. pedagog szkolny, psycholog, kurator, policjant, członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawiciel ochrony zdrowia.

W 2016 r. realizowano, „Program Asystent rodziny i Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2016” na realizację zadania publicznego z przeznaczeniem na wynagrodzenia dla asystentów rodziny. W ramach programu otrzymano dofinansowanie w łącznej kwocie 105.818,00 zł. Program był adresowany do jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego, których obowiązkiem jest realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2016 roku Program przyczynił się do:

- a) podjęcia działań wspierających rodziny, efektem czego była profesjonalizacja systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze;
- b) rozwijania dotychczasowych działań na rzecz rodzin;
- c) wspierania w pełnieniu ról rodzicielskich, prawidłowym sprawowaniu opieki nad dziećmi rodzin naturalnych;
- d) powrotu dzieci przebywających w pieczy, do rodzin biologicznych;
- e) zatrudnienia asystentów rodziny na umowę o pracę oraz refundacji poniesionych kosztów wynagrodzeń zatrudnionych przez Ośrodek asystentów rodziny.

2. Wsparcie rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1390) obliguje Ośrodek do podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym oraz grupach roboczych. MOPS zapewnia również obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego. Zespół Interdyscyplinarny w Ełku został powołany Zarządzeniem Nr 56/2014 Prezydenta Miasta Ełku z dnia 31 grudnia 2014 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego w Ełku, w skład którego wchodzi 20 przedstawicieli różnych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2016 r. zorganizowano 4 spotkania Zespołu, których celem było integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania Zespołu obejmowały w szczególności:

- 1) aktywny udział w kampanii „BIAŁA WSTAŻKA” STOP PRZEMOCY WOBEC KOBIET pod patronatem Tomasza Andrukiewicza Prezydenta Miasta Ełku, która trwała 16 dni (25 listopada do 10 grudnia), w ramach której zrealizowano takie działania jak: upowszechnienie akcji w prasie i mediach, zaangażowanie w działania kampanii innych instytucji, przeprowadzenie konkursu plastycznego, zorganizowanie kursu samoobrony dla kobiet, organizacja „Dni Otwartych” w MOPS oraz Policji i Prokuraturze, zorganizowanie zajęć z zumbą dla kobiet, dyżury popołudniowe specjalistów, seminaria, wykłady dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie. W seminarium podsumowującym kampanię wzięło udział 96 osób;
- 2) aktywny udział w projekcie „Marzenia mojej rodziny...” realizowany przez Stowarzyszenie „Razem Łatwiej” i MOPS Ełk współfinansowany przez Samorząd Miasta Ełku oraz opracowanie Broszury

„Nie o takim księciu marzyłam” Prawdziwe historie trzech kobiet;

- 3) aktywny udział w projekcie „Rodzina wolna od przemocy - Miasto Ełk skutecznie przeciw przemocy”- edycja II (porady członków ZI dla osób pokrzywdzonych przestępstwem oraz udzielanie informacji w Punkcie Konsultacyjnym „Latarnia”);
- 4) organizacja kampanii „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przesłępstwem”, w dniach 22 - 27 lutego 2016 r. poprzez organizowanie dodatkowych dyżurów specjalistów oraz upowszechnianie akcji. Celem inicjatywy było zwrócenie szczególnej uwagi na potrzeby i prawa osób pokrzywdzonych przestępstwem;
- 5) udział w konkursie orgagnizowanym przez „Niebieską Linie” i AVON dla gmin w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - gmina Miasto Ełk została wyróżniona za podejmowane działania i nagrodzona (przeprowadzenie specjalistycznego szkolenia na potrzeby gminy Miasta Ełk).
- 6) przeprowadzenie szkolenia przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie dot. procedury „Niebieskie Karty” dla przedstawicieli Szkoły Podstawowej nr 2 w Ełku;
- 7) inicjowano interwencje w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 8) rozpowszechniano informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym (m.in. o Punkcie Konsultacyjnym działającym przy MOPS Ełk dla osób doświadczających przemocy);
- 9) inicjowano działania w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W 2016 r. działania w Mieście Ełk nakierowane były na zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz na zmniejszenie skali zjawiska przemocy zgodnie z Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Miasta Ełk na lata 2016 – 2020, który został przyjęty do realizacji uchwałą Nr XIV.154.16 Rady Miasta Ełku z dnia 26 stycznia 2016 r.

W ramach zadania poradnictwo specjalistyczne w styczniu 2016 r. przy Ośrodku został uruchomiony punkt konsultacyjny dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Działania punktu nakierowane są na:

- poradnictwo i konsultacje dla osób doświadczających przemocy,
- doradztwo i pomoc rodzinom, w których występuje problem niekontrolowania negatywnych emocji,
- wstępną pomoc psychologiczną dla osób doświadczających przemocy,
- porady prawne dla osób doświadczających przemocy.

Porad i konsultacji udzielali specjaliści: psycholog, radca prawny, pedagog, specjalista ds. przeciwdziałania przemocy.

W roku 2016 w ramach współpracy Samorządu Miasta Ełku, Kościoła Ewangelicko-Methodystycznego w Ełku i członków Zespołu Interdyscyplinarnego Miasta Ełku uruchomiono Punkt Konsultacyjny dla osób uwikłanych w przemoc „LATARNIA”, gdzie w godzinach popołudniowych dyżury pełnili specjaliści ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie (członkowie zespołu interdyscyplinarnego, pracownicy Miejskiego

Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku).

W rodzinie, w której istnieje podejrzenie stosowania przemocy zostaje wszczęta procedura „Niebieskiej Karty”, poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta — A” przez przedstawiciela jednego z podmiotów wymienionych w art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Kwestie realizacji ww. procedury zostały uregulowane w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” wydanym jako akt wykonawczy do ww. ustawy. Wszystkie osoby i rodziny, u których wszczęto procedurę, stały się obligatoryjnie odbiorcami tych działań

Praca z rodzinami, w których występuje przemoc była podejmowana wieloaspektowo, dlatego też: osobom, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą, udzielono wsparcia psychologicznego, prawnego, rodzinnego oraz socjalnego;

- osobom, w stosunku do których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie kierowano działania zmierzające do zmiany zachowania (w tym możliwość skorzystania z bezpłatnych indywidualnych konsultacji psychologicznych) oraz do uczestnictwa w spotkaniach grupy korekcyjno-edukacyjnej, organizowanej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ełku.

W 2016 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 266 formularzy „Niebieskie Karty - A”, z czego 226 wszczynających procedurę „Niebieskie Karty” zostało objętych 278 środowisk. W ramach procedury „Niebieska Karta” 21 rodzin zostało objętych wsparciem asystenta rodziny. Realizację procedury „Niebieskie Karty” przez poszczególne podmioty przedstawia Tabela Nr 10.

W celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie do pracy w rodzinie dotkniętej przemocą powoływane były grupy robocze. W skład grup roboczych wchodził przedstawiciele MOPS, policji, oświaty, ochrony zdrowia, miejskiej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, a także kuratorzy oraz specjaliści mogący udzielać wsparcia w sytuacji przemocy w rodzinie. W 2016 r. powołano 226 grup roboczych, które spotkały się 1476 razy.

Tabela Nr 10. Podmioty wszczynające procedurę „Niebieskiej Karty” (procedura NK-A) w 2016 r.

Wyszczególnienie	Liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”
Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	12, w tym 10 MOPS
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1
Policja	253
Oświata	0
Ochrona zdrowia	0

W 2016 r., zakończono 206 procedury „Niebieska Karta”, w tym:

- a) z tytułu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy – 149,
- b) z tytułu braku zasadności podejmowania działań – 57.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego oraz instytucji zajmujących się problematyką przemocy na terenie Miasta Ełku wynika że nastąpił spadek liczby prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” w 2016 r. w porównaniu do lat ubiegłych. Osobami pierwszego kontaktu z osobą doznającą przemocy w rodzinie jak wynika z badań są najczęściej funkcjonariusze policji ok. 95% , pracownicy pomocy społecznej ok. 4%. Osobami doznającymi przemocy w rodzinie najczęściej były kobiety 57%, następnie dzieci 32%, a najrzadziej mężczyźni 11%.

Z przebiegu spotkań grup roboczych oraz prac Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że interdyscyplinarność ma wiele zalet, m. in.: szybki i pełny przepływ informacji między służbami społecznymi, możliwość podjęcia działań zaplanowanych i skoordynowanych, które nie powielają się i nie wykluczają się wzajemnie. W ocenie MOPS, realizacja zadań prowadzonych w ramach współpracy różnych podmiotów wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego doprowadziła do:

- a) identyfikacji ofiar i sprawców przemocy;
- b) zwiększenia skuteczności działań interwencyjnych, w wyniku systematycznego diagnozowania i monitoringu zjawiska przemocy w rodzinie;
- c) kompletności informacji nt. rozmiarów tego zjawiska;
- d) dokonania oceny istniejącej oferty pomocowej;
- e) podniesienia kompetencji zawodowych przedstawicieli służb zajmujących się przemocą w rodzinie;
- f) zmniejszenia intensywności zjawiska przemocy;
- g) podniesienia poziomu wrażliwości społecznej;
- h) umocnienia współpracy w zakresie pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.

Realizację procedury „Niebieskie Karty” przez poszczególne podmioty przedstawia Tabela Nr 10.

VI. Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych.

1. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.

System wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych stanowi jeden z istotnych elementów realizowanych działań Ośrodka, których główny kierunek to utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych, osób terminalnie chorych, jak najdłużej w środowisku zamieszkania zapewniając im odpowiednią opiekę. Sekcja usług opiekuńczych i pomocy instytucjonalnej ośrodka organizowała i zabezpieczała zgodnie z potrzebami pomoc w formie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla mieszkańców miasta. Pomoc ta przysługiwała osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub uzasadnionych przyczyn wymagały pomocy osób drugich, a były jej pozbawione. Pomoc w formie usług opiekuńczych przysługiwała również osobom samotnie

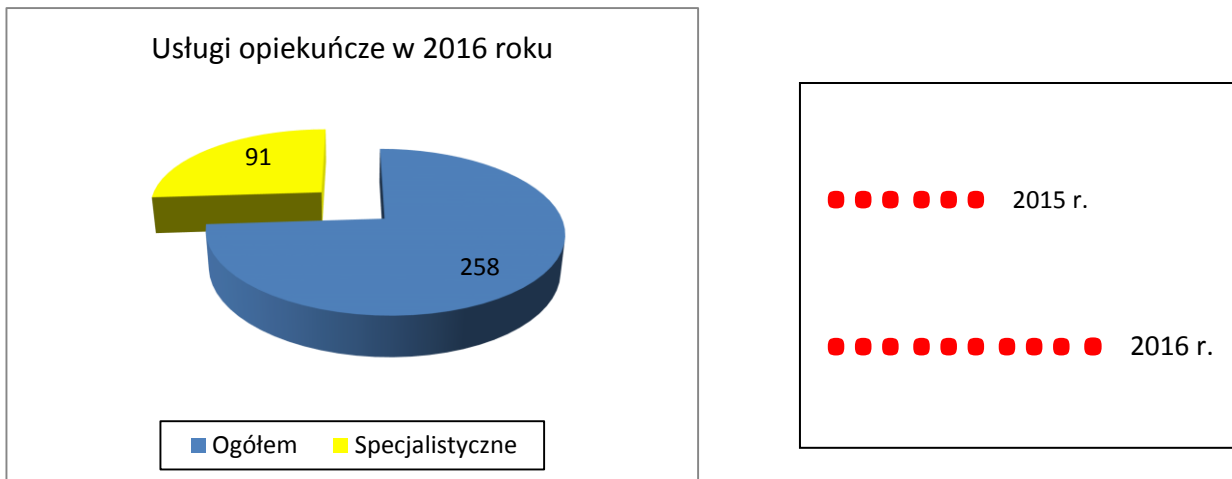

gospodarującym, a posiadającym rodzinę oraz zamieszkującym i gospodarującym wspólnie z rodziną, a rodzina i wspólnie zamieszkali nie mogą zapewnić pomocy i opieki z uwagi na zły stan zdrowia, pracę zawodową, naukę, brak odpowiedniego przygotowania lub z innych uzasadnionych powodów. Świadczona praca socjalna miała na celu ułatwianie kontaktów z placówkami ochrony zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, a także inicjowanie kontaktów rodzinnych, podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobami wymagającymi takiej pomocy, zapewnienie osobom uprawnionym usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, uwrażliwienie społeczności lokalnych na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych. Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza, pielęgnację oraz zapewnienie kontaktu z otoczeniem. Odpłatność za usługi opiekuńcze określa punkt IV załącznika do Uchwały Nr XXI/198/04 Rady Miasta Ełku z dnia 31 maja 2004 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłat jak również tryb ich pobierania, która była zmieniana Uchwałą Nr IX.94.15 Rady Miasta Ełku z dnia 25 sierpnia 2015 roku oraz Uchwałą NR XIV.153.16 Rady Miasta Ełku z dnia 26 stycznia 2016 roku. Koszt jednej roboczogodziny ww. usług w 2016 roku uległ zmianie i kształtował się na poziomie: 18,41 zł do dnia 31.03.2016 r., a 20,00 zł od dnia 01.04.2016 r.

Zaobserwowano wzrost zapotrzebowania na pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Jak wynika z analizy Ośrodka coraz więcej osób wymaga wsparcia i pomocy w środowisku ze względu na zaburzenia, choroby psychiczne i związane z tym trudności w codziennym funkcjonowaniu. Wśród specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania na szczególną uwagę zasługiwały usługi na rzecz dzieci chorych na autyzm. Wykonawcą na świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci autystycznych z zaburzeniami psychicznymi, w tym autyzmem z terenu miasta Ełku, było Zacisze Centrum Twórczego Rozwoju Dziecka i Rodziny w Ełku, wybrane w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego (umowa na świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci autystycznych z zaburzeniami psychicznymi, w tym autyzmem na terenie miasta Ełku). Odpłatność za specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi określała tabela odpłatności zawarta w Rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Koszt jednej roboczogodziny ww. usług w 2016 roku wynosił odpowiednio: 21 zł za usługi: uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, pielęgnacja – jako wspieranie procesu leczenia oraz pomoc mieszkaniowa i 79,00 zł za usługi: rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych, w wyjątkowych przypadkach, jeżeli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć, o których mowa w art. 7 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (zgodnie z zarządzeniem Dyrektora

Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku z dnia 29 grudnia 2015 r.). Łączna ilość świadczonych godzin usług w roku 2016 osiągnęła poziom 94 695 godzin, w tym usługi opiekuńcze – 54 379 godzin, usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 40 316 godzin.

Wykres Nr 9. Usługi opiekuńcze w latach 2015-2016

Oprócz pomocy w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi podejmowane były działania w zakresie:

- pomocy w dotarciu do placówek ochrony zdrowia, urzędów, instytucji;
- pomocy w dotarciu do poradni specjalistycznych;
- pomocy w składaniu wniosków do ZOL, ZPO, DPS;
- składania wniosków do dopłat do czynszu;
- wnioskowania i kompletowania dokumentów do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności;
- korzystania ze sprzętu rehabilitacyjnego i środków pomocniczych;
- zabezpieczenia opału na okres zimowy i grzewczy;
- zabezpieczenia pomocy finansowej na zakup leków, żywności, odzieży lub innych niezbędnych artykułów;
- dostarczania gorących posiłków ze stołówki MOPS;
- nawiązywania kontaktu z rodzinami i krewnymi.

2. Wsparcie instytucjonalne

W roku 2016 r. do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku wpłynęło 10 wniosków o skierowanie do domu pomocy społecznej. W 2016 r. skierowano 8 osób do domu pomocy społecznej, w tym z wniosków złożonych w roku 2015 skierowano 1 osobę. W domach pomocy społecznej w roku 2016 umieszczono 3 osoby, z czego 2 osoby umieszczono na podstawie wniosku z 2015 r. i decyzji kierującej

z 2016 r., a 1 osobę umieszczono na podstawie wniosku i decyzji kierującej z 2016 r. Czas oczekiwania na miejsce w domu pomocy społecznej w zależności od typu domu, wynosiło ok. 3 miesiące. Systematycznie wzrastają koszty związane z ponoszeniem odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej.

Od 2015 r. Ośrodek prowadzi mieszkanie chronione, które jest zadaniem własnym gminy. Mieszkanie o łącznej powierzchni użytkowej 49,07 m² znajduje się w budynku mieszkalnym położonym przy ul. Kolejowej 15/4 w Elku, składające się z dwóch dwuosobowych umeblowanych pokoi mieszkalnych, łazienkę, kuchnię wyposażoną w meble, zlewozmywak, kuchenkę elektryczną, lodówkę. W mieszkaniu w tym samym czasie jednocześnie mogą zamieszkiwać cztery osoby. Pomoc w formie mieszkania chronionego przeznaczona jest dla osób zamieszkujących na terenie miasta Elku, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostki całodobowej opieki, zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 z późn. zm.). Osobami, korzystającymi z tej formy wsparcia są w szczególności osoby z zaburzeniami psychicznymi, osoby opuszczające pieczę zastępczą oraz inne osoby wymagające wsparcia, dla których pobyt w mieszkaniu stanowić ma etap w procesie trwającej rehabilitacji społecznej lub zawodowej. Wsparcie w formie mieszkania chronionego umożliwia realizację pracy socjalnej, programów usamodzielniania i programów wspierania dla osób zamieszkujących mieszkanie chronione. Mieszkanie zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną.

W 2016 r. o pobyt w mieszkaniu chronionym ubiegały się trzy osoby. W trakcie prowadzonego postępowania dwie osoby złożyły rezygnację z pobytu w mieszkaniu chronionym, a jedna ze względu na pogorszenie się stanu jej zdrowia wymagała hospitalizacji w Szpitalu Psychiatrycznym, w związku z czym złożyła wniosek o zawieszenie postępowania w sprawie umieszczenia jej w mieszkaniu chronionym.

3. Środowiskowy Dom Samopomocy

W roku 2016 r. utworzono Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z chorobą Alzheimera i innymi zaburzeniami psychicznymi, typu A, B, C (w rozumieniu rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy) o docelowej liczbie miejsc 42, z czego: dziennych 38 oraz całodobowych 4.

Wykres Nr 10. Docelowa liczba miejsc w Środowiskowym Domu Samopomocy dla osób z chorobą Alzheimera i innymi zaburzeniami psychicznymi w Elku

ŚDS w zakresie miejsc dziennych w odniesieniu do liczby miejsc statutowych spełnia wszystkie wymagania standardu nowo utworzonego ośrodka dziennego. Budynek pozbawiony jest barier architektonicznych, zapewnia uczestnikom spokój i bezpieczeństwo. Powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 uczestnika wynosi min. 8 m². Dom wyposażony jest w udogodnienia umożliwiające funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym, posiada pomieszczenia do prowadzenia działalności wspierającej, aktywizującej i rehabilitacyjnej

Dzięki prowadzonej terapii u uczestników zostają wyrównywane deficyty rozwojowe, uczestnicy nabyli wiele umiejętności pozwalającym im uczestniczyć w życiu społecznym zarówno w placówce jak i poza nią, stali się otwarci na kontakt ze środowiskiem zewnętrznym, zmieniają się ich zachowania na bardziej efektywne społecznie, stają się bardziej samodzielni, pozbywają się zahamowań w komunikowaniu się z osobami odwiedzającymi dom. Uczestnicy i ich rodziny otrzymują pomoc i wsparcie w zakresie rozwiązywania problemów zdrowotnych i problemów występujących w życiu rodzinnym – pomocą służą: psycholog, terapeuci i opiekun. Rehabilitacja prowadzona w ŚDS umożliwia utrzymanie lub poprawę kondycji, sprawności ruchowej, manualnej, wzmocnienie mięśni oraz chęć do wykazywania w tym zakresie aktywności.

W roku 2016 ŚDS w ramach prowadzonej działalności organizował następujące formy wsparcia:

a) treningi funkcjonowania w codziennym życiu:

- dbałości o wygląd zewnętrzny, którego celem było nabywanie i doskonalenie umiejętności związanych z dbaniem o wygląd zewnętrzny oraz poprawa społecznego zachowania i współżycia w grupie, koleżeństwa,
- samoobsługi, którego celem było nabywanie umiejętności samodzielnego jedzenia, mycia rąk, ubierania się, zgłaszania i załatwiania potrzeb fizjologicznych, doskonalenie samodzielnego jedzenia, samodzielne ubieranie się (zapinanie guzików, suwaka, sznurowanie obuwia),
- nauki higieny, którego celem było nabycie umiejętności korzystania z prysznica, wykonanie toalety całego ciała, mycie rąk, wyuczenie prawidłowego nawyku higieny jamy ustnej oraz pielęgnacji paznokci i włosów,
- kulinarny, którego celem było nabywanie i doskonalenie umiejętności planowania oraz estetycznego przygotowywania i spożywania posiłków, kulturalne zachowanie się przy stole, poznanie przepisów kulinarnych, dobór artykułów spożywczych, zasady zdrowego odżywiania się, kultywowanie tradycji świątecznych,
- umiejętności praktycznych, którego celem jest nabywanie umiejętności obsługi sprzętów RTV i AGD, dbanie o porządek w pomieszczeniach Domu i na posesji, składanie podpisu na liście obecności we właściwym miejscu, dbanie o rośliny i ich właściwa pielęgnacja,
- budżetowy, którego celem jest poznanie wartości pieniądza, rozpoznawanie nominałów, planowanie i dokonywanie zakupów, porównywanie cen, dokonywanie obliczeń, nauka

gospodarowania własnym budżetem.

- c) trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, którego celem jest kształtowanie umiejętności interpersonalnych, nawiązywanie i podtrzymywanie rozmowy, aktywne słuchanie, asertywność, znalezienie swego miejsca w grupie, poznanie zasad pozytywnej komunikacji, wyrobienie umiejętności podejmowania decyzji, rozwiązywania konfliktów.
- d) trening umiejętności spędzania czasu wolnego, którego celem było rozwijanie zainteresowania Internetem, literaturą, audycjami telewizyjnymi, udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych, zajęcia relaksacyjne z wykorzystaniem sali doświadczania świata,
- e) poradnictwo psychologiczne

W roku 2016 przeprowadzono konsultacje indywidualne z uczestnikami w związku z następującymi problemami: obniżony nastrój, trudności w radzeniu sobie ze stresem, rozładowanie napięć emocjonalnych, trudności w relacjach, problemy życiowe, niska motywacja do uczestnictwa w zajęciach terapeutycznych.

W ramach zajęć grupowych realizowane były następujące treningi:

- umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów w ramach którego uczestnicy nabywali i doskonalili umiejętność komunikacji werbalnej i niewerbalnej, nawiązywania i podtrzymywania rozmowy, kształtowania pozytywnych relacji z osobami bliskimi, uczyli się współpracy w grupie, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów.
- umiejętności spędzania czasu wolnego, w ramach którego prowadzone były gry i zabawy ogólnorozwojowe, gry planszowe, wspólne śpiewanie, oglądanie filmów, spacer, imprezy okolicznościowe oraz indywidualne rozmowy.
- funkcjonowania w życiu codziennym.

Efektom treningów grupowych jest poprawa komunikacji interpersonalnej, poznanie uczuć i emocji innych uczestników, zwiększenie samodzielności, wzrost aktywności, poprawa umiejętności współpracy i rozwiązywania konfliktów, integracja uczestników, identyfikacja z tut. Ośrodkiem, poczucie współodpowiedzialności za miejsce i panującą atmosferę. Efektem prowadzonego poradnictwa psychologicznego była poprawa funkcjonowania społecznego, spadek napięcia wywołanego problemami osobistymi uczestnika, poprawa poczucia bezpieczeństwa, poprawa umiejętności współpracy, lepsze poznanie siebie, swoich zasobów, możliwości, wyrażanie emocji w sposób akceptowany społecznie, poprawa samopoczucia i umiejętność rozładowywania napięcia emocjonalnego.

Wszelkie zgłaszane przez uczestników trudności w załatwianiu spraw urzędowych są na bieżąco monitorowane, analizowane. W razie potrzeby udzielane jest wsparcie ze strony terapeutów lub opiekuna. Uczestnicy otrzymują pomoc i wsparcie podczas załatwiania spraw w urzędach, placówkach ochrony zdrowia, sądach, ZUS, bankach i innych instytucjach.

ŚDS systematycznie współpracuje z Poradnią Zdrowia Psychicznego, konsultuje stan zdrowia

z psychiatrą, współpracuje z lekarzami rodzinnymi, udziela wsparcia w ustalaniu terminów wizyt, monitoruje wyniki badań. Osoby niesamodzielne mogą liczyć na asystowanie przez terapeutów lub stażystów. Osoby będące na pobycie całodobowym korzystały z wizyty domowej lekarza rodzinnego, neurologa, pielęgniarki rodzinnej oraz z pomocy świadczonej przez zespół ratunkowy. Opiekunka zatrudniona w ŚDS zapewnia uczestnikom wsparcie w zaspokojeniu podstawowych potrzeb: karmienie, wykonanie lub pomoc w czynnościach higienicznych, kąpieli, praniu, prasowaniu odzieży. Osoby będące na pobycie całodobowym wymagają szczególnej uwagi i pomocy w zakresie zaspokojenie czynności samoobsługowych (mycie, kąpiel, pielęgnacja). Leki przyjmowane są przez uczestników pod nadzorem opiekuna.

Na terenie ŚDS prowadzone są zajęcia indywidualne i grupowe przy wykorzystaniu pracowni usprawniania fizycznego. Organizowane są spacerory oraz różne gry i zabawy sportowe. Prowadzone są zajęcia ruchowe z wykorzystaniem sprzętu znajdującego się w pracowni usprawniania fizycznego.

Efektami terapii ruchowej jest: poprawa i utrzymanie istniejącej sprawności ruchowej, wzmocnienie mięśni, zwiększenie zakresu ruchu w stawach, utrzymywanie prawidłowej postawy ciała, koordynacja ruchowa, wzrost świadomości własnego ciała.

W ramach treningu kulinarnego codziennie przygotowywane są degustacje.

ŚDS zapewnia uczestnikom gorący posiłek w ramach zadania własnego gminy, w roku 2016 wydano 5158 gorących posiłków.

W ramach aktywizacji zawodowej tut. Ośrodek prowadzi terapie, w ramach których uczestnicy nabywają wiedzę i umiejętności wskazujące na możliwość podjęcia pracy zawodowej.

Pierwszym etapem w aktywizacji zawodowej jest orzeczenie o niepełnosprawności wskazujące na możliwość zatrudnienia w Zakładzie Pracy Chronionej. Trzech uczestników otrzymało orzeczenie o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem na pracę w ZPCH. W 2016 r. jeden z uczestników pracował zawodowo. Dwóch pozostałych ze wskazaniem do pracy na stanowisku przystosowanym obecnie przygotowuje się do podjęcia zatrudnienia. Terapeuci prowadzą rozmowy aktywizujące z uczestnikami, motywują ich do rozeznania lokalnego rynku pracy chronionego oraz form aktywizacji zawodowej prowadzonej przez inne instytucje w Ełku. Uczestnicy nabywają umiejętność konstruowania CV i listu motywacyjnego.

W ramach zawartej umowy transportu ŚDS zapewnia dowóz uczestników na zajęcia oraz rozwożenie po zajęciach do domu. Usługa świadczona była dla 10 osób (osoby niepełnosprawne ruchowo, samotne). Trzech uczestników dowożonych jest przez rodzinę, 3 osoby posiadają wsparcie opiekuna lub terapeuty w dotarciu do tut. Ośrodka. Pozostałe osoby uczęszczają na zajęcia samodzielnie.

W roku 2016 w zajęciach ŚDS wzięło udział w ramach pobytu dziennego 57 uczestników, w ramach pobytu całodobowego 5 uczestników.

Wśród uczestników zajęć SDS następowała rotacja spowodowana, m.in. rezygnacją uczestników, umieszczeniem w placówce całodobowej opieki, przejściem do innej formy wsparcia dziennego – ŚDS pod Kasztanami w Ełku, objęciem usługą opiekuńczą przez MOPS, pogorszeniem stanu zdrowia, zgonem. Ogółem frekwencja uczestników w zajęciach stanowiła 93%.

VII. Wsparcie osób bezrobotnych oraz innych nie pozostających w zatrudnieniu.

1. Realizacja prac społecznie użytecznych oraz Program Aktywizacja i Integracja.

Jedną z form wsparcia osób bezrobotnych w zakresie aktywizacji zawodowej i przywrócenia osób długotrwale bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej na rynek pracy są prace społecznie użyteczne, które w Gminie Mieście Ełk realizowane są od roku 2009. Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawieranego rokrocznie, pomiędzy Gminą Miastem Ełk, a Starostą Ełckim reprezentowanym przez Powiatowy Urząd Pracy.

Ośrodek zajmował się rekrutacją osób, ustalał potrzeby oraz liczbę podmiotów zainteresowanych realizacją prac społecznie użytecznych oraz Programu Aktywizacji i Integracji oraz prowadził dokumentację związaną z przebiegiem ww. zadań. Do prac społecznie użytecznych były kierowane osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, posiadające II profil pomocy, korzystające jednocześnie ze świadczeń z pomocy społecznej.

Osoby objęte programem wykonywały prace porządkowe, czynności gospodarcze oraz pomagały wykonywać usługi opiekuńcze realizowane przez MOPS. W roku sprawozdawczym prace społecznie użyteczne wykonywało 71 podopiecznych MOPS. Osobom objętym programem przysługiwało świadczenie pieniężne za okres faktycznie wykonywanej pracy. Koszt roboczogodziny w okresie od marca do grudnia 2016 r. wynosił 8,10 zł. Powiatowy Urząd Pracy refundował gminie 60 % wydatków na realizację prac społecznie użytecznych.

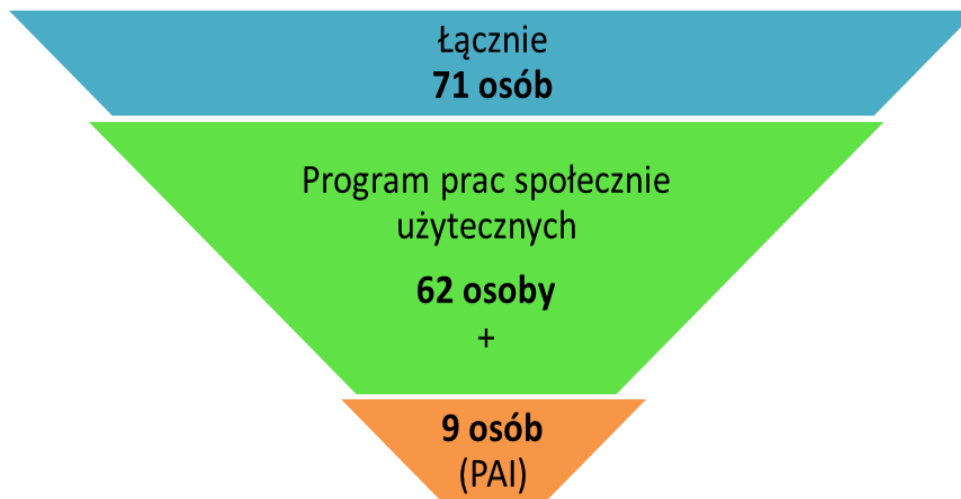
Dodatkową zaletą wsparcia w postaci prac społecznie użytecznych jest nie wliczanie otrzymywanego świadczenia pieniężnego z tytułu wykonywania ww. prac do dochodu uprawniającego do uzyskania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W roku 2016 Ośrodek kontynuował we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Ełku realizację Programu Aktywizacji i Integracji (zwanym dalej PAI) . W okresie od dnia 25 stycznia do dnia 24 marca 2016 r. w ramach PAI objęto wsparciem 9 klientów Ośrodka (osoby bezrobotne w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej o określonym III profilu pomocy oraz, które są osobami bezdomnymi lub zagrożonymi bezdomnością). Program łączył elementy aktywizacji zawodowej i integracji społecznej. Wykonywanie przez bezrobotnych prac społecznie użytecznych, wzmocniono równoległym uczestnictwem w działaniach z zakresu integracji społecznej w celu ukształtowania aktywnej postawy w życiu społecznym i zawodowym. Realizację programu prac społecznie użytecznych i PAI ilustruje Tabela Nr 11 i Wykres Nr 11.

Tabela Nr 11. Realizacja programu prac społecznie użytecznych i Programu Aktywizacja i Integracja (PAI) w 2016 r.

Wyszczególnienie	Łącznie	Program Aktywizacja i Integracja (PAI)	Program prac społecznie użytecznych	Uwagi
Liczba godzin	16 751 h	630 h	16 121 h	Plan 20 210 h, w tym 860 h w ramach PAI
Liczba uczestników	71 osób	9 osób	62 osoby	Plan 55 osób, w tym 10 w ramach PAI
Koszt programu (100%)	226 138,50 zł	8 505,00 zł	217 633,50 zł	Plan 163 701,00 zł, w tym 6 966,00 zł w ramach PAI

Wykres Nr 11. Liczba osób uczestniczących w programie prac społecznie użytecznych i Programie Aktywizacja i Integracja (PAI) w 2016 r.

Prace społecznie użyteczne realizowano w 20 placówkach i instytucjach na terenie miasta Ełku, do których skierowano osoby bezrobotne. Poniższa Tabela Nr 12 ilustruje rozkład ilościowy w poszczególnych podmiotach.

Tabela Nr 12. Podmioty, w których realizowano prace społecznie użyteczne w roku 2016.

Podmiot	Liczba skierowanych osób
Dom dla Osób Bezdomnych i Najuboższych MONAR-MARKOT	6
Ełckie Centrum Kultury	5
Fundacja Otulony w Nadzieję	1
Gimnazjum Nr 1	2
Gimnazjum nr 2	2 (w tym 1 w ramach PAI)
Gimnazjum Nr 3	1
Gimnazjum Nr 4	5 (w tym 1 w ramach PAI)
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	12 (w tym 2 w ramach PAI)
Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	7
Miejskie Przedszkole Niezapominajka	2
Miejskie Przedszkole Perełka	4 (w tym 2 w ramach PAI)
Miejskie Przedszkole Świąteczko	3
Muzeum Historyczne	3
Oratorium im. Św. Jana Bosko	2
Szkoła Podstawowa nr 2	1 w ramach PAI
Szkoła Podstawowa nr 4	5 (w tym 1 w ramach PAI)
Szkoła Podstawowa nr 5	2
Szkoła Podstawowa nr 7	4
Szkoła Podstawowa nr 9	1 w ramach PAI
Zespół Szkół Samorządowych	3

2. Realizacja zadań w zakresie zatrudnienia socjalnego.

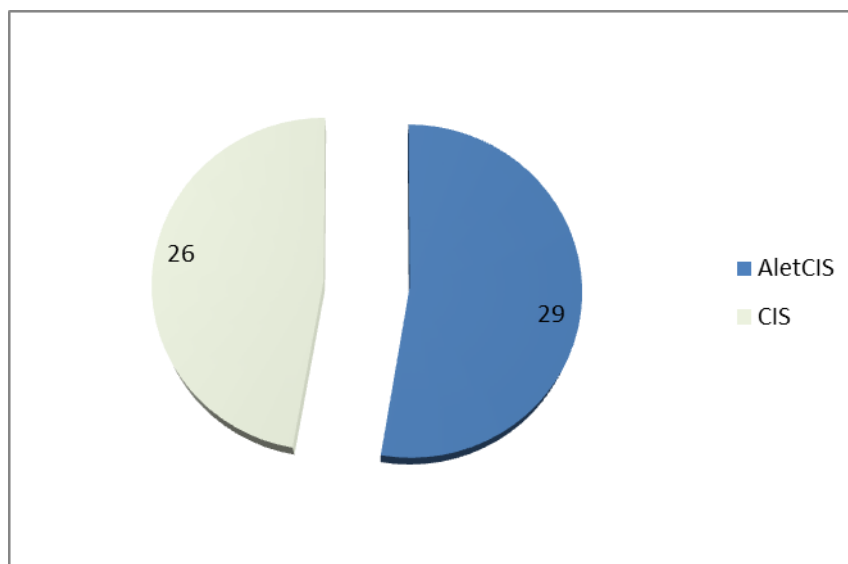
Pomoc rodzinie z problemem bezrobocia stanowi jeden z elementów pracy socjalnej. Celem realizowanym przez Ośrodek było zwiększenie szans na podjęcie pracy zawodowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia w rodzinie.

Ośrodek kierował działania zarówno do osób bardziej aktywnych, samodzielnych, które wymagały stosunkowo niewielkiego wsparcia, jak i do tych, które nie potrafiły wykorzystać własnych zasobów i możliwości przy korzystnych zmianach na rynku pracy. Pogłębiona indywidualna praca socjalna, w tym

w formie poradnictwa specjalistycznego oraz rozszerzana stale współpraca ze środowiskiem lokalnym i podmiotami rynku pracy były odpowiedzią na zmieniające się zapotrzebowanie osób poszukujących zatrudnienia mieszkańców Ełku, w szczególności korzystających z pomocy Ośrodka.

Ośrodek kontynuuje współpracę z Centrum Integracji Społecznej „AlterCIS” prowadzonego przez Stowarzyszenie ADELFI w Ełku oraz Centrum Integracji Społecznej prowadzonego przez Stowarzyszenie im. Króla Augusta w Augustowie, w ramach której w roku 2016 skierował 71 osób do uczestnictwa w programie reintegracji społecznej i zawodowej. W zajęciach CIS wzięło udział 55 osób. MOPS opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne uczestników centrów. Szczegółowy rozkład ilościowy udziału osób bezrobotnych w poszczególnych centrach przedstawia Wykres Nr 12.

Wykres Nr 12. Uczestnicy centrów integracji społecznej w 2016 r.

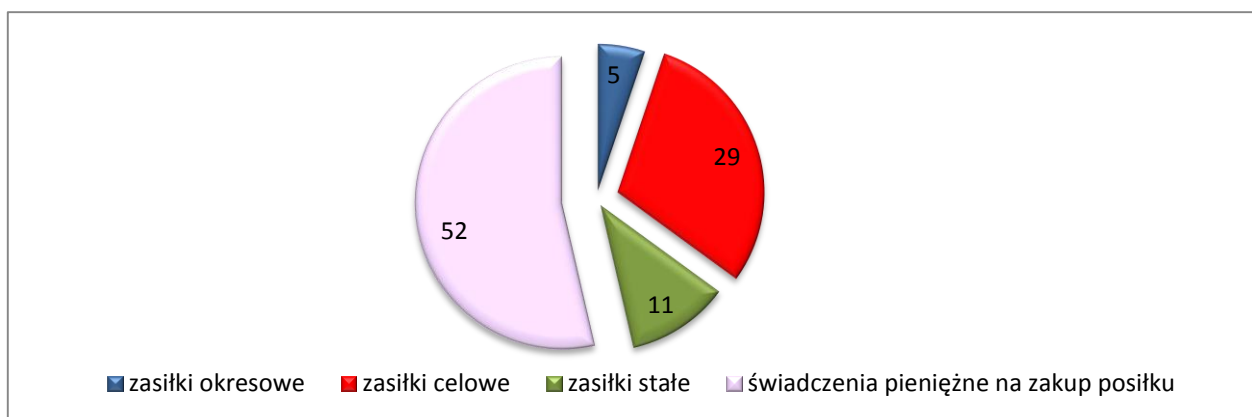
VIII. Wsparcie osób bezdomnych.

W roku sprawozdawczym MOPS udzielił wsparcia 79 osobom bezdomnym. Pomocy osobom bezdomnym przebywającym na terenie miasta Ełk, których ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stały, było miasto Ełk udzielano na podstawie umów zawartych w ramach otwartego konkursu przez gminę miasto Ełk z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Miasta Ełk: Caritas Diecezji Ełckiej oraz Domem dla Osób Bezdomnych i Najuboższych „MONAR-MARKOT” w Ełku. Bezdomnym przebywającym poza Ełkiem, jeżeli ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stały, było miasto Ełk udzielano schronienia na tych samych zasadach. Umieszczanie osób bezdomnych na terenie kraju następowało na podstawie porozumienia o współpracy zawartego pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ełku, a podmiotami niepublicznymi działającymi w obszarze bezdomności. Poza pomocą w formie schronienia osoby bezdomne

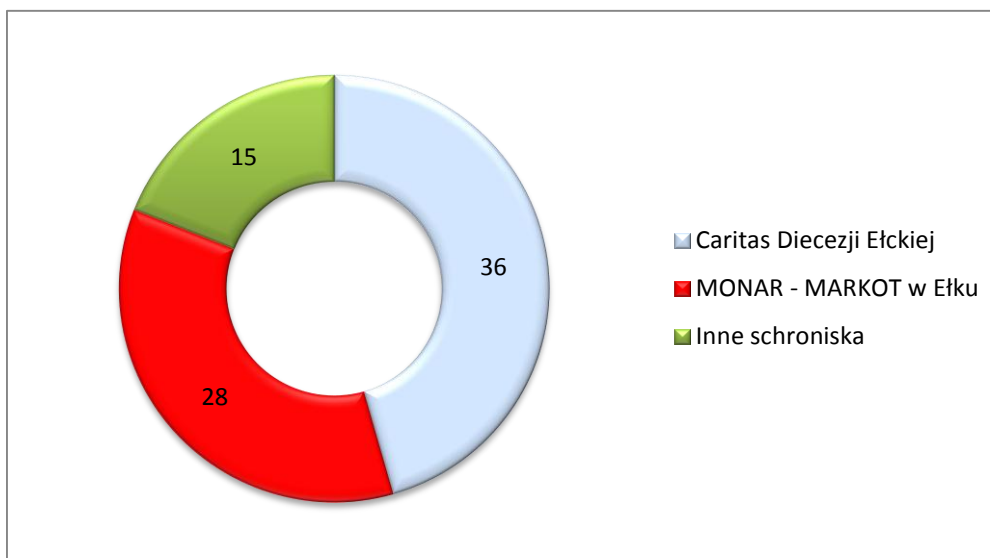
otrzymywały wsparcie w postaci świadczeń pieniężnych (zasiłek stały, okresowy, celowy).

Formy pomocy udzielone osobom bezdomnym ilustruje Wykres Nr 13. Pomoc udzielona została również bezdomnym przebywającym poza Ełkiem, jeżeli ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stały, było miasto Ełk. Szczegółowe informacje w jakich placówkach udzielano wsparcia przedstawia Wykres Nr 14. W stosunku do roku 2015, nastąpił wzrost o 15,19% liczby osób bezdomnych, pochodzących z Ełku, którym MOPS udzielił pomocy. Zjawisko bezdomności wśród ełczan w latach 2012-2016 obrazuje Wykres Nr 15.

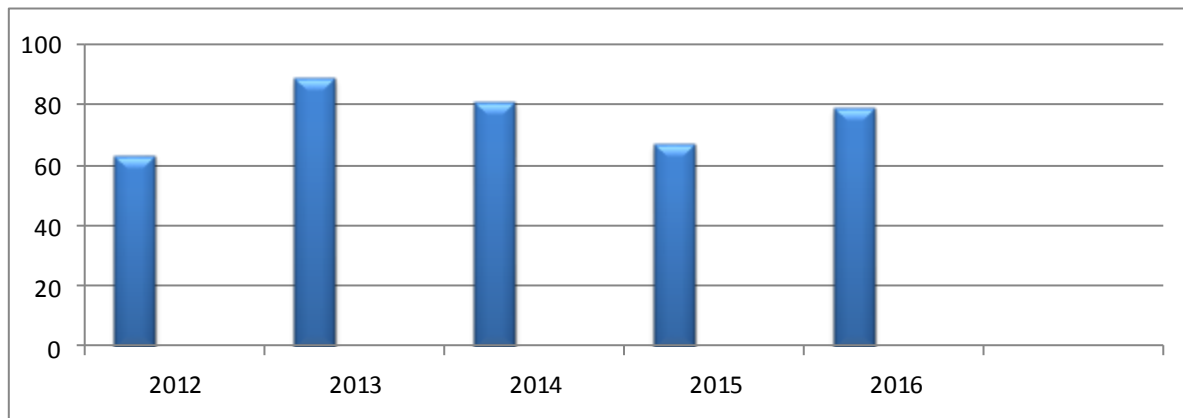
Wykres Nr 13. Formy pomocy udzielone osobom bezdomnym w roku 2016 r.

Wykres Nr 14. Udzielone wsparcie w postaci schronienia osobom bezdomnym stan na dzień 31.12.2016 r.

Wykres Nr 15. Zjawisko bezdomności w latach 2012-2016.

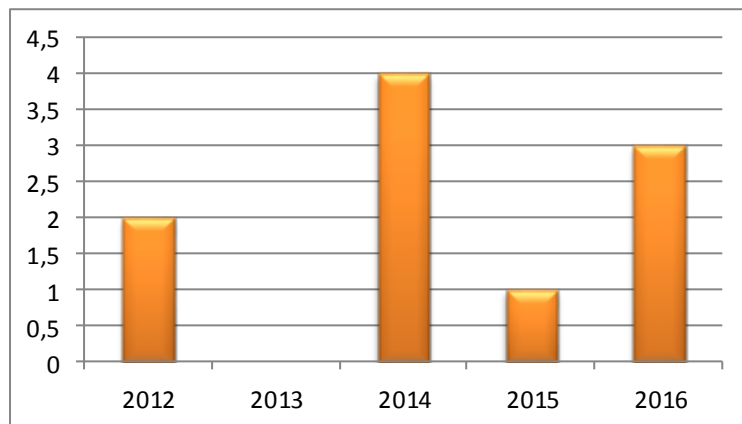
IX. Wsparcie osób zwalnianych z zakładów karnych.

Ośrodek realizuje świadczenia społeczne skierowane do osób opuszczających zakłady karne zgodnie z zawartym w dniu 13 czerwca 2000 r. porozumieniem pomiędzy Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej oraz Centralnym Zarządem Służby Więziennej. O potrzebie udzielania pomocy oraz terminie zakończenia kary informuje zakład karny, w którym osoba przebywa. Pomoc w tej formie udzielana jest również na wniosek osadzonego jego rodzinie. Realizację postanowień porozumienia w kolejnych latach ilustruje Tabela Nr 13, Wykres Nr 16 i Wykres Nr 17.

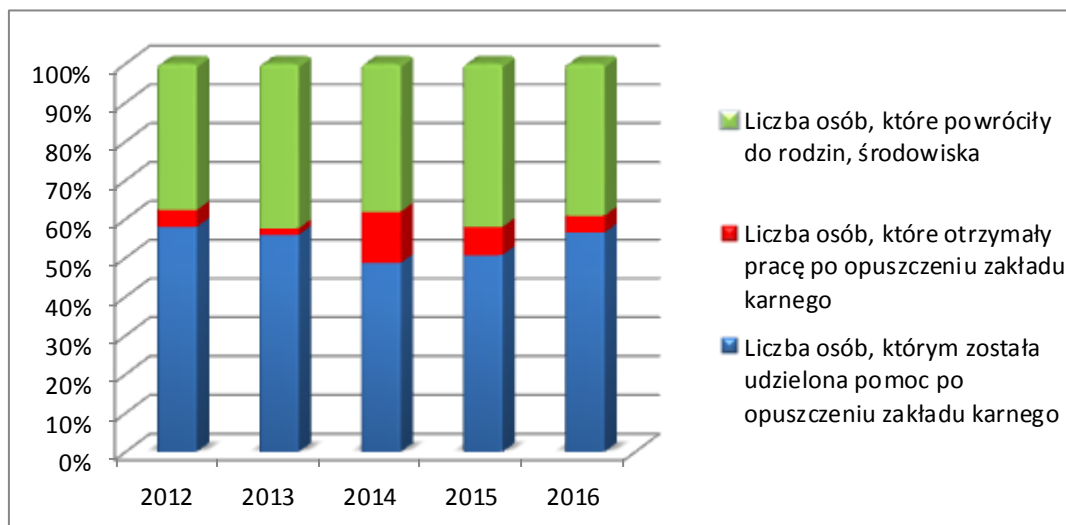
Tabela Nr 13. Pomoc udzielona w ramach porozumienia z Centralnym Zarządem Służby Więziennej w latach 2012-2016.

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba osób, którym została udzielona pomoc po opuszczeniu zakładu karnego	40	33	37	35	26
Liczba rodzin, którym MOPS udzielił pomocy na wniosek osoby osadzonej w zakładzie karnym	2	0	4	1	3
Liczba osób, które otrzymały pracę po opuszczeniu zakładu karnego	3	1	10	5	2
Liczba osób, które powróciły do rodzin, środowiska	26	25	29	29	18

Wykres Nr 16. Liczba rodzin, którym MOPS udzielił pomocy na wniosek osoby osadzonej w zakładzie karnym w latach 2012-2016.

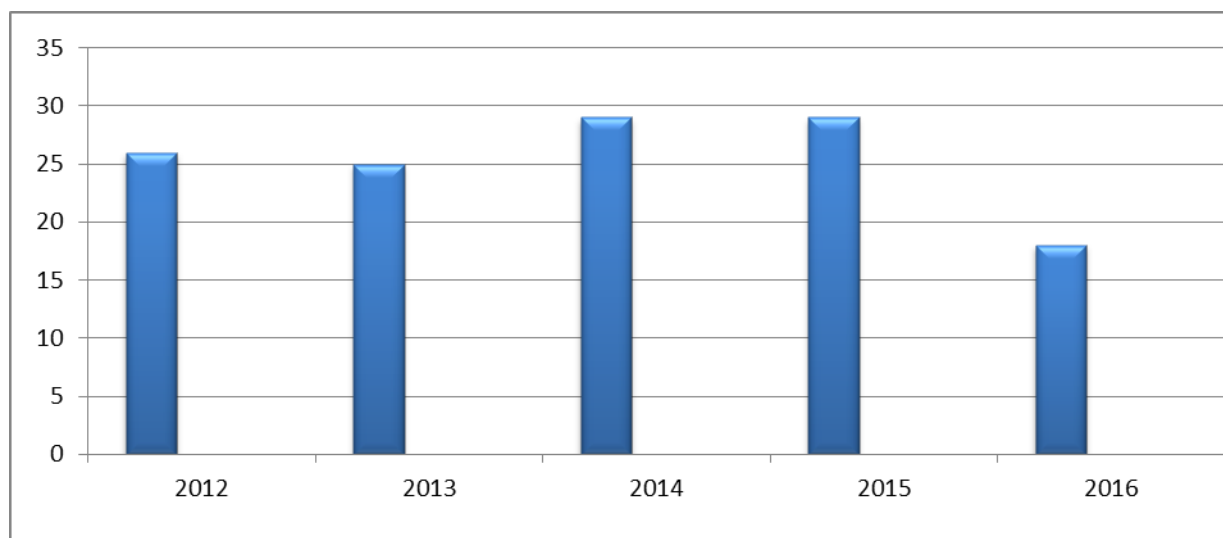

Wykres Nr 17. Liczba osób, którym została udzielona pomoc w ramach porozumienia z Centralnym Zarządem Służby Więziennej w latach 2012-2016.

Spadła liczba osób, które po opuszczeniu zakładu karnego powróciły do rodziny i środowiska. W ramach pracy socjalnej osobom opuszczającym zakłady karne udzielano głównie pomocy finansowej, kierowano osoby do centrów integracji społecznej oraz do wykonywania prac społecznie użytecznych. Dane wskazują, że w roku sprawozdawczym odnotowanego spadek liczby osób, którym została udzielona pomoc. Powyższe zjawisko obrazuje Wykres Nr 18.

Wykres Nr 18. Powrót osadzonych do rodzin i środowiska w latach 2012-2016.

1. X. Pozostałe działania.

1. Pomoc rzeczowa.

Ośrodek udzielił wsparcia ok.150 osobom w postaci pomocy rzeczowej w formie odzieży używanej. MOPS prowadzi podręczny magazyn odzieży używanej i pośredniczy w przekazywaniu mebli, sprzętu AGD i RTV oraz innych artykułów, pomiędzy dobroczyńcami, a osobami potrzebującymi.

Od 2016 roku została nawiązana współpraca ze sklepem, gdzie realizowana jest pomoc najbardziej potrzebującym w formie rzeczowej tj. artykuły spożywcze, środki higieny osobistej. Pomoc tą udzielano w szczególności osobom najbardziej potrzebującym, borykającymi się z problemami związanymi z gospodarowaniem budżetem domowym, oraz osobom wobec, których istniało podejrzenie marnotrawienia pomocy.

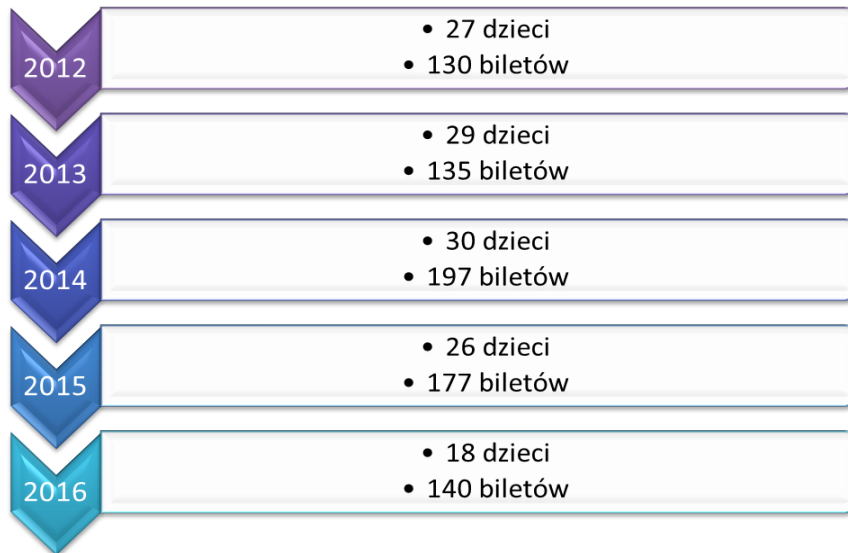
2. Potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

Na podstawie art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych Ośrodek w roku 2016 wydał 65 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Prawo do ww. świadczeń nabywały osoby inne niż ubezpieczeni, posiadające miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które posiadają obywatelstwo polskie lub uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. 2016 poz. 1990 z późn. zm) spełniające kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn.zm.), co do których nie stwierdzono okoliczności, o której mowa w art 12 tej ustawy, na zasadach i w zakresie określonych dla ubezpieczonych.

3. Pomoc w formie biletów.

Na podstawie zarządzenia Nr 81/03 Prezydenta Miasta Ełku z dnia 1 kwietnia 2003 r., MOPS udziela pomocy w formie finansowania biletów MZK. W roku 2016 z tej formy wsparcia skorzystało 18 dzieci z rodzin ubogich. Szczegółowe dane o tej formie pomocy ilustruje Wykres Nr 19.

Wykres Nr 19. Liczba dzieci korzystających z biletów MZK oraz ilość wykorzystanych biletów MZK w latach 2012-2016.

4. Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego.

Od roku 2015 funkcjonuje wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego, która udostępniana jest mieszkańcom Ełku, w szczególności osobom chorym i niepełnosprawnym, posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności wymagającym korzystania ze sprzętu rehabilitacyjnego czy ortopedycznego w warunkach domowych.

Warunki udostępniania sprzętu:

- wypożyczanie sprzętu jest bezpłatne,
- warunkiem wypożyczenia jest przedstawienie orzeczenia o niepełnosprawności oraz stosownego zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego potrzebę korzystania ze sprzętu w warunkach domowych,
- wypożyczenie odbywa się na podstawie umowy użyczenia,
- przed zawarciem umowy wymagane jest zapoznanie się wypożyczającego z regulaminem wypożyczalni oraz zasadami użytkowania wypożyczanego sprzętu, poświadczony pisemnym oświadczeniem.

W 2016 r. Ośrodek wystosował pismo do wszystkich przychodni lekarzy rodzinnych działających na terenie miasta Ełku informujące o działalności wypożyczalni z prośbą o propagowanie tej wiedzy wśród

pacjentów. Jednocześnie zwrócono się z prośbą o zachęcanie pacjentów, którzy posiadają w domu niezbędny sprzęt rehabilitacyjny i ortopedyczny w dobrym stanie, a nie jest on już im potrzebny o przekazanie go nieodpłatnie Ośrodkowi do użyczenia osobom potrzebującym. Dzięki dobrej woli mieszkańców Ełku udało się wzbogacić wypożyczalnię o: 2 łóżka ortopedyczne, 2 balkoniki na dwóch kołach, 1 krzesło toaletowo – sanitarne, 4 kule ortopedyczne, 1 drabinkę rehabilitacyjną do podciągania, 1 rower stacjonarny, 1 zawiasowy stabilizator kolana, 2 materace ortopedyczne, 2 materace przeciwoleżynowe, 2 stoliki przyłóżkowe, 1 stolik na łóżko dla niepełnosprawnych, 1 nakładkę na sedes oraz 1 medyczny ssak elektryczny.

W 2016 r. z wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego skorzystały 3 osoby – udostępniono tym osobom łóżko ortopedyczne oraz wózek inwalidzki.

XI. Działalność bieżąca.

1. Zasoby kadrowe.

Ośrodek w roku 2016 łącznie zatrudniał ogółem 108 pracowników etatowych według stanu na 31 grudnia. Liczbę pracowników MOPS z podziałem na sekcje przedstawia Tabela Nr 14.

Tabela Nr 14. Zasoby kadrowe MOPS w 2016 r.

Wyszczególnienie	Liczba pracowników	Liczba etatów
Ogółem	108	107,50
Dyrektor	1	1
Sekcja Pracy Socjalnej, w tym kierownik (1 os. przebywała na urlopie macierzyńskim)	29	29
Sekcja Usług Opiekuńczych i Pomocy Instytucjonalnej, w tym kierownik i 3 pracowników socjalnych	49	49
Sekcja Świadczeń Środowiskowych, w tym kierownik i 1 pracownik socjalny	7	7
Sekcja Finansowo-Księgowa, w tym: główna księgowa, księgowa i kasjer	3	3
Zespół ds. Asysty Rodzinnej, w tym: pomoc administracyjna i 3 asystentów rodziny	4	4
Administracja i obsługa, w tym:	1	1
Starszy referent	1	1
Starszy inspektor ds. kadr, starszy inspektor BHP	1	1
Osoba sprzątająca	1	1
Środowiskowy Dom Samopomocy	8	7,50

W 2016 r. jedna pracownica przebywała na urlopie wychowawczym, 2 osoby przebywały na świadczeniu rehabilitacyjnym. Poza tym 1 pracownica przebywała na urlopie macierzyńskim i rodzicielskim.

W Ośrodku w 2016 r. na podstawie umów zawartych z Powiatowym Urzędem Pracy w Ełku 4 osoby

odbyły staż (w tym: 2 w MOPS oraz 2 w ŚDS) i 2 osoby zostały zatrudnione w ramach zatrudnienia subsydiowanego (roboty publiczne).

Ponadto w 2016 r. MOPS zatrudniał na umowę zlecenie:

- pedagoga, psychologa, 2 specjalistów ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2 radców prawnych,
- socjoterapeutę oraz
- 3 asystentów rodziny w ramach rządowego programu „Program Asystent rodziny i Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2016” do dnia 31.07.2016 r., od dnia 01.08.2016 r. zatrudnieni na umowę o pracę.

Skuteczność służb pomocy społecznej uzależniona jest od właściwie przygotowanej kadry. Pracownicy Ośrodka brali udział w różnych formach podnoszenia kwalifikacji oraz kompetencji zawodowych. Organizowane szkolenia miały na celu zwiększenie specjalistycznej wiedzy pracowników oraz rozwój umiejętności niezbędnych do właściwej realizacji zadań. Pracownicy socjalni i asystenci rodziny w ramach wsparcia merytorycznego uczestniczyli w organizowanych warsztatach metodycznych z elementami superwizji.

2. Decyzje administracyjne.

W 2016 roku MOPS wydał 10 955 decyzji (o 13,83% mniej w stosunku do roku 2015), w tym z zakresu zadań własnych 9 236 oraz 204 decyzji z zakresu zadań zleconych. Spośród wszystkich decyzji, odmownych decyzji było 27, w tym 3 dotyczyły zadań zleconych.

Decyzje odmowne wydawano z powodu:

- a) braku podjęcia współpracy z pracownikiem socjalnym – 6,
- b) przekroczonego kryterium dochodowego – 14,
- c) braku podstaw do przyznania pomocy – 2,
- d) wnioskowaniem o skierowanie do dps niepublicznego – 2,
- e) braku wykonawcy do świadczenia usług rehabilitacyjnych w ramach specjalistycznych usług opiekuńczych – 3.

W toku instancyjnym zaskarżono i wniesiono odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego (zwanego dalej SKO) 15 decyzji, z których:

- a) 8 decyzji uchylono i przekazano do ponownego rozpatrzenia,
- b) 3 decyzje utrzymano w mocy,
- c) 1 decyzja odmawiająca wszczęcia postępowania,
- d) 2 decyzje umarzające postępowanie.

3. Wykonanie budżetu.

3.1. Struktura wydatków ogółem.

W stosunku do 2015 roku wydatki na pomoc społeczną wzrosły o 7,22 %. Strukturę wydatków MOPS w Ełku za 2016 rok przedstawia Tabela Nr15.

Tabela Nr 15. Struktura wydatków MOPS w 2016 roku.

Wydatki ogółem w tym:	13 596 837,07 zł	100%
własne	12 205 923,71 zł	89,77 %
zlecone	1 390 913,36 zł	10,23 %

3.2. Zadania własne.

W stosunku do roku 2015 (11 827 048,39 zł) nastąpił wzrost wydatków na pomoc społeczną w ramach zadań własnych o 3,10 %. Strukturę wydatków poniesionych na realizację zadań własnych MOPS w Ełku za 2015 roku ilustruje Tabela Nr 16.

Tabela Nr 16. Struktura wydatków MOPS w 2016 roku – zadania własne.

Wydatki ogółem, w tym:	12 205 923,71 zł	100%
świadczenia społeczne (rozdział 85214 i 85216)	6 422 189,02 zł	52,62 %
ubezpieczenia zdrowotne	141 810,69 zł	1,16 %
utrzymanie MOPS	3 870 564,64 zł	31,71 %
posilek dla potrzebujących i prace społecznie użyteczne	1 413 946,35 zł	11,58 %
jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	1 866,26 zł	0,01 %
wspieranie rodziny	268 041,40 zł	2,20 %
zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	87 505,35 zł	0,72 %

4. Wydatki – zadania własne.

Rozdział 85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Plan	Wykonanie	% Wykonania planu
90 268,00	87 505,35	96,94

Ośrodek zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz udział swoich przedstawicieli w pracach tego zespołu. Zadanie w 100% finansowane ze środków własnych gminy. Od stycznia 2016 r. w Ośrodku funkcjonuje Punkt Konsultacyjny dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Na ogólną kwotę wydatków składają się głównie wynagrodzenia wraz z pochodnymi 2 członków Zespołu Interdyscyplinarnego (przewodniczący i jego zastępca) oraz specjalistów prowadzących zajęcia grupowe i indywidualne konsultacje w punkcie konsultacyjnym (radca prawny, psycholog, pedagog, specjaliści ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie).

Rozdział 85206 - Wspieranie rodziny

Plan	Wykonanie	% Wykonania planu
269 024,00	268 041,40	99,63

Środki w rozdziale 85206 przeznaczono na realizację zadań ustawowych w zakresie wspierania rodziny. Opieką asystenta objęto 91 rodzin i 208 dzieci w rodzinach objętych opieką. Kwotę 268 041,40 zł wykorzystano na pokrycie kosztów związanych z zatrudnieniem 6 asystentów rodziny w ramach umowy o pracę, z czego 3 w ramach umowy zlecenia w okresie od dnia 01.01.2016 r. do dnia 31.07.2016 r. (w tym 105 818,00 zł z dotacji w ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2016 „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”) oraz 1 osoby na stanowisku administracyjnym. Pozostałe wydatki na kwotę 15 969,05 zł przeznaczono na zakup materiałów i wyposażenia oraz pokrycie pozostałych kosztów związanych z zatrudnieniem tj. na: wypłatę ekwiwalentu, szkolenia, delegacje, badania lekarskie, odpis na FŚS.

Rozdział 85213 – Składki na ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające świadczenia społeczne

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
148 301,00	141 810,69	95,62

Środki wydatkowane zostały na składki na ubezpieczenia zdrowotne od zasiłków stałych oraz za osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego lub realizujące kontrakt. W roku 2016 opłacono składki za 310 osób (2 909 świadczeń). Zadanie zostało sfinansowane w 100 % z dotacji.

Rozdział 85214 – Zasilki i pomoc w naturze

Plan	Wykonanie	% Wykonania planu
5 127 623,00	4 956 845,22	96,67

W ramach rozdziału wydatkowano:

§ 3110 - Zasilki i pomoc w naturze

Plan	Wykonanie	% Wykonania planu
2 797 623,00	2 757 851,22	98,58

W ramach powyższego paragrafu przyznano pomoc w formie pieniężnej na:

- Zasilki celowe (w tym celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego) – **991 405,46 zł** dla 1423 osób. Środki te przeznaczone zostały między innymi na zakup żywności, odzieży, obuwia, środków czystości, pokrycia należności związanych z użytkowaniem lokalu (czynsz, gaz, opał, energia). Zadanie finansowane z budżetu gminy.
- Zasilki okresowe – koszt udzielonej pomocy **-1 764 350,64 zł** (w tym z dotacji 1 762 240,67 zł, wkład własny z budżetu gminy 2 109,97 zł) dla 932 osób (4 751 świadczeń). Zasilki okresowe to forma pomocy skierowana do osób bezrobotnych, długotrwale chorych, niepełnosprawnych, wymagających wsparcia w związku z ochroną macierzyństwa.
- Zasilki celowe w formie biletu kredytowanego – **2 095,14 zł** dla 27 osób (116 świadczeń).

§ 4300 – Zakup usług pozostałych

Plan	Wykonanie	% Wykonania planu
30 000,00	10 012,68	33,38

Powyższe środki przeznaczone zostały na pokrycie kosztów pogrzebu 7 osób samotnych oraz podopiecznych Ośrodka.

§ 4330 – Zakup usług od innych jednostek samorządu terytorialnego

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
2 300 000,00	2 188 981,30	95,17

W ramach tego paragrafu opłacono koszty pobytu 82 mieszkańców Ełku w Domach Pomocy Społecznej.

Rozdział 85216 – Zasilki stałe

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
1 753 024,00	1 465 343,80	83,59

Środki w ramach ww. rozdziału zostały wydatkowane na realizację świadczeń z pomocy społecznej w formie zasiłków stałych dla 283 osób (2 842 świadczeń). Pomoc udzielana była pełnoletnim osobom samotnie gospodarującym, niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, w przypadku gdy ich dochód był niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (634 zł) oraz pełnoletnim osobom pozostającym w rodzinie, niezdolnych do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, w sytuacji gdy ich dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie były niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie (514 zł). W roku 2016 zadanie sfinansowane w 100 % z dotacji.

Rozdział 85219 – Ośrodki Pomocy Społecznej

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
3 899 873,00	3 870 564,64	99,25

Środki w ramach rozdziału przeznaczono na funkcjonowanie Ośrodka. Wydatki związane z zatrudnieniem wyniosły 3 508 779,15 zł, co stanowiło 90,65 % ogółu zrealizowanych wydatków. Na powyższe składają się wynagrodzenia osobowe pracowników, nagrody jubileuszowe, wynagrodzenia roczne, odprawy emerytalne, wynagrodzenia bezosobowe, składki na ubezpieczenia społeczne i fundusz pracy. W ramach rozdziału 85219 na koniec 2016 roku były zatrudnione 74 osoby.

Pozostałe, zrealizowane wydatki bieżące wynosiły 361 785,49 zł i stanowiły 9,35 % ogółu wydatków. Przeznaczone zostały między innymi na: podnoszenie kwalifikacji pracowników, odpis na ZFŚS, zakup usług zdrowotnych, podróże służbowe, doposażenie w sprzęt biurowy, opłatę bieżących wydatków związanych z eksploatacją budynku tj.: prąd, woda, centralne ogrzewanie, zakup usług ochroniarskich i informatycznych. Otrzymana dotacja została zrealizowana w kwocie 939 302,00 zł i stanowiła 24,27 % ogółu zrealizowanych wydatków. Działania Ośrodka obejmują również zadania dotyczące współpracy z PUP w Ełku w zakresie organizacji robót publicznych i staży. W roku 2016 zrefundowano koszty zatrudnienia w ramach robót publicznych dla 4 osób.

Rozdział 85220 - Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
13 054,00	1 866,26	14,30

Wydatki w rozdziale 85220 związane są z funkcjonowaniem, przekazanego Ośrodkowi w 2015 roku, lokalu przy ul. Kolejowej 15/4, przeznaczonego na mieszkanie chronione osobom, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu. Przyczyną niskiego wskaźnika wykonania jest częściowa realizacja zadania spowodowana brakiem

zapotrzebowania na tę formę pomocy. Środki w kwocie 1 866,26 zł stanowią bieżące wydatki związane z utrzymaniem mieszkania.

Rozdział 85295 - Pozostała działalność

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
1 500 000,00	1 413 946,35	94,26

Otrzymana dotacja została zrealizowana w kwocie 990 293,00 zł i stanowiła 70,04 % ogółu zrealizowanych wydatków.

Wydatkowane środki przeznaczono na świadczenia w postaci:

- Dożywiania uczniów: 266 139,80 zł przeznaczono na dożywianie 791 przedszkolaków i uczniów w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych na terenie miasta Ełku,
- Gorących posiłków w stołówce MOPS i ŚDS: 245 320,14 zł przeznaczono na posiłki dla 501 osób,
- Zasiłków celowych na żywność: 766 803,31 zł przeznaczono dla 1 714 osób, w ramach programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania",
- Prac społecznie użytecznych: 135 683,10 zł. Programem prac społecznie użytecznych, w tym Programem Aktywizacja i Integracja objęto 71 osób długotrwale bezrobotnych. Osoby wykonywały prace porządkowe, czynności gospodarcze czy usługi opiekuńcze. Koszty zadania zostały zrefundowane w 60 % ze środków Funduszu Pracy.

3.4 Dochody – zadania własne.

Rozdział 75814- Różne rozliczenia finansowe– 12 286,33 zł

Środki w ramach powyższego rozdziału, pochodzące z kapitalizacji odsetek bankowych, przekazano na konto Urzędu Miasta Ełku.

Rozdział 85213 – Składki na ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające świadczenia społeczne- 428,49 zł

Środki w tym rozdziale pochodzą z rozliczenia lat ubiegłych (zwroty nienależnie pobranych świadczeń).

Rozdział 85214- Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe - 12 507,86 zł

Na konto Urzędu Miasta Ełku w ramach powyższego rozdziału przekazano kwotę 12 507,86 zł, pochodzącą z rozliczeń z lat ubiegłych (zwroty kosztów upomnień, nienależnie pobranych świadczeń) oraz z odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej od członków rodziny.

Rozdział 85216-Zasiłki stałe – 2 096,77zł

Środki w tym rozdziale pochodzą z rozliczenia lat ubiegłych (zwroty nienależnie pobranych świadczeń).

Rozdział 85228- Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze – 69 866,23 zł

Środki w tym rozdziale pochodzą z odpłatności za usługi opiekuńcze.

Rozdział 85295- Pozostała działalność – 28 041,59 zł

§ 0830 Wpływy z usług – 27 040,59 zł

Powyższe środki pochodzą z odpłatności za obiady szkolne.

§ 0970 Wpływy z różnych dochodów -1 001,00zł

Źródłem dochodów jest wynagrodzenie płatnika i zwrot z lat ubiegłych.

3.5. Zadania zlecone.

W stosunku do roku 2015 (784 443,14 zł) nastąpił wzrost wydatków na pomoc społeczną w ramach zadań zleconych o 43,60 %, którego przyczyną jest przede wszystkim utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z chorobą Alzheimera i innymi zaburzeniami psychicznymi w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku. Strukturę wydatków poniesionych na realizację zadań zleconych MOPS w 2016 roku ilustruje Tabela Nr 17.

Tabela Nr 17. Struktura wydatków MOPS w 2016 roku – zadania zlecone.

Wydatki ogółem, w tym:	1 390 913,36	100%
usługi opiekuńcze	898 292,00	64,58 %
wynagrodzenie opiekuna prawnego	5 430,00	0,39 %
Środowiskowy Dom Samopomocy	485 554,56	34,91%
inne – koszty wydawania decyzji	1 636,80	0,12%

3.6. Wydatki – zadania zlecone.

Rozdział 85195 - Ochrona Zdrowia

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
1 910,00 zł	1 636,80 zł	85,70

Środki w ramach rozdziału zostały przeznaczone na realizację kosztów związanych z wydawaniem decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni, spełniających kryterium dochodowe (art. 7 ust. 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 581). W roku 2016 wydano 62 decyzje dla ww. świadczeniobiorców.

Rozdział 85203 – Ośrodki wsparcia

Plan	Wykonanie	% Wykonania planu
491 320,00	485 554,56	98,83

W ramach rozdziału sfinansowano działalność Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z chorobą Alzheimera i innymi zaburzeniami psychicznymi (zwanego dalej ŚDS) w Ełku przy ul. Kościuszki 28 b- jednostki organizacyjnej pomocy społecznej działającej w strukturach MOPS Ełk od miesiąca lutego 2016 r. Finansowanie tej placówki należy do zadań zleconych gminie. Ośrodek dysponuje 38 miejscami dziennego pobytu oraz 4 miejscami całodobowego pobytu. Wydatki Ośrodka wyniosły łącznie 485 554,56 zł, w tym 484 954,56 zł pokryte z dotacji, a 600,00 zł z otrzymanej darowizny celowej z Fundacji Banku Ochrony Środowiska przeznaczonej na realizację projektu „Zielona Ławeczka”. Na dzień 31.12.2016 r. w ŚDS przebywało 30 osób.

Rozdział 85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
5 430,00	5 430,00	100

W ramach otrzymanej dotacji z budżetu państwa zostało wypłacone wynagrodzenie przyznane opiekunowi przez sąd rodzinny za sprawowanie opieki w kwocie 5 350,00 zł oraz sfinansowano koszty obsługi zadania w wysokości 80,00 zł.

Rozdział 85228 - Usługi opiekuńcze

Plan	Wykonanie	% Wykonania planu
909 842,00	898 292,00	98,73

Wydatki w ramach rozdziału 85228 przeznaczono na specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane w ramach zadań zleconych. Usługi świadczone były dla osób ze schorzeniami psychicznymi. Opieką objęto 91 osób (40 316 godzin). W ramach ww. rozdziału MOPS zatrudniał 20 opiekunek na umowę o pracę.

3.7. Dochody – zadania zlecone.

Rozdział 85203 Ośrodki wsparcia - 10 687,60 zł

Dochody z odpłatności za usługi świadczone w ŚDS w Ełku.

Rozdział 85228 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze- 70 962,41 zł

Powyższe środki pochodzą z odpłatności za usługi opiekuńcze i zostały przekazane na konto Urzędu Wojewódzkiego.

XII. Współpraca z organizacjami i innymi podmiotami.

- Kontynuowano współpracę z Bankiem Żywności w Olsztynie, w ramach której realizowano Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 - Podprogram 2015 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Pomocą objęto 1 097 osób. Ośrodek zawarł również z Bankiem Żywności w Olsztynie umowę na nieodpłatne przekazanie artykułów spożywczych 1000 osobom najuboższym.
- Zapoczątkowano współpracę ze Stowarzyszeniem Pomocy Humanitarnej im. Św. Łazarza LAZARUS w Ełku na nieodpłatne przekazywanie owoców w ramach programu „EMBARGO”. Wsparciem objętych zostało 1000 osób.
- Kontynuowano współpracę z Caritas Diecezji Ełckiej w Ełku, Domem im. Św. Ojca Pio, w zakresie kierowania do schroniska osoby bezdomne z terenu miasta Ełku. Kontynuowano współpracę z Domem dla Osób Bezdomnych i Najuboższych „MONAR - MARKOT” w Ełku, w zakresie do schroniska osoby bezdomne z terenu miasta Ełku.
- Kontynuowano współpracę z Centrum Integracji Społecznej w Ełku prowadzonym przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych im. Króla Zygmunta w Augustowie. W ramach porozumienia do CIS kierowano osoby zagrożone wykluczeniem społecznym celem reintegracji. W programie Centrum uczestniczyło 26 osoby.
- Kontynuowano współpracę z Centrum Integracji Społecznej „AlterCIS” w Ełku prowadzonym przez Stowarzyszenie „Adelfi”. W ramach porozumienia do CIS kierowano osoby zagrożone wykluczeniem społecznym celem reintegracji. W programie Centrum uczestniczyło 29 osób.
- Kontynuowano współpracę w ramach Zespołu ds. Ekonomii społecznej w powiecie ełckim oraz współpracę międzyinstytucjonalną w ramach modelu „Wdrażanie instrumentów ekonomii społecznej w mieście Ełk”. Łącznie odbyło się 8 spotkań.
- Kontynuowano współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie m.in. wymiany informacji dotyczących osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie, w zakresie wspólnej realizacji Programu Aktywizacja i Integracja skierowanego do osób bezrobotnych bezdomnych i zagrożonych bezdomnością, oraz w zakresie realizacji programu prac społecznie użytecznych.
- Kontynuowanie współpracy z Sądem Rejonowym w Ełku i Zespołami Kuratorskiej Służby Sądowej, m. in. pozyskiwanie informacji o funkcjonowaniu rodziny w środowisku, praca w Zespole Interdyscyplinarnym.
- Kontynuowanie współpracy z Powiatową Komendą Policji w Ełku i Strażą Miejską w Ełku, m. in. wspólne organizowanie inicjatyw, w tym szkoleń i wykładów, prowadzenia instruktarzy, prowadzenie wspólnych interwencji, wymiana informacji o zagrożeniach i przeprowadzonych interwencjach w środowisku.

- Kontynuowanie współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, m.in. praca w Zespole Interdyscyplinarnym, wnioskowanie o podjęcie leczenia odwykowego.
- Kontynuowanie współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ełku oraz Powiatowym Centrum Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w Ełku, m.in. pozyskiwanie informacji o funkcjonowaniu rodziny w środowisku, praca w Zespole Interdyscyplinarnym, wspólne organizowanie przedsięwzięć i inicjatyw, kierowanie rodziców i opiekunów na konsultacje.

XIII. Realizacja projektów i programów współfinansowanych ze środków zewnętrznych.

W 2016 roku zrealizowano 9 projektów, które otrzymały dofinansowanie.

- 1) Projekt „**Wsparcie Ełckich Rodzin**” (Oratorium im. Św. Jana Bosko w Ełku- partner, MOPS Ełk – lider) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko -Mazurskiego na lata 2014 – 2020 – Projekt obejmuje ułatwienie dostępu do usług społecznych w tym integracją ze środowiskiem lokalnym.

Termin realizacji 2017 r. - 2019 r.

- 2) Projekt „**GALOPEM PO ZDROWIE II**”.

Projekt realizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Razem Łatwiej” z siedzibą w Ełku (MOPS-partner, Stowarzyszenie "Razem Łatwiej" - lider, Stowarzyszenie Aktywnych Przyjaciół Rubikon-partner) w ramach Ełckiego Programu Współpracy Samorządu Miasta Ełk z organizacjami pozarządowymi - tryb małych zleceń, dofinansowany przez Samorząd Miasta Ełku.

Termin realizacji projektu: 2016 rok.

Wartość projektu: 30 250,00 zł, dofinansowanie 10 000 zł.

Adresaci: dzieci, młodzież, osoby dorosłe zamieszkałe w Ełku. Osoby chore i niepełnosprawne (posiadające orzeczenie o niepełnosprawności). Wsparciem objęto 16 osób.

Cel główny: poprawa sprawności fizycznej i psychicznej oraz zmniejszenie zdiagnozowanych potrzeb osób niepełnosprawnych i chorych poprzez organizację hipoterapii i terapeutycznej jazdy konnej dla 16 osób, mieszkańców Ełku.

Działania realizowane w projekcie: organizacja zajęć z hipoterapii i terapeutycznej jazdy konnej dla mieszkańców Ełku dotkniętych niepełnosprawnością lub chorobą.

- 3) **Resortowy Program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2016 – „Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej”.**

Projekt dofinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Resortowego Programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2016 asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej.

Termin realizacji projektu: 2016 rok.

Wartość projektu: 127 878,00 zł, dofinansowanie 105 818,00 zł.

Adresaci: Rodziny przeżywające trudności opiekuńczo – wychowawcze.

Cel główny: wsparcie ełckich rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze, które umożliwiłyby zatrzymanie w rodzinie dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej lub powrót do rodziny dzieci umieszczonych wcześniej w pieczy zastępczej, poprzez rozwój sieci asystentów rodziny zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

Działania realizowane w projekcie: wsparcie 91 ełckich rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze w formie asystenta rodziny (dofinansowanie do zatrudnienia 6 asystentów rodziny).

4) Projekt „Nowe horyzonty aktywnej integracji w środowisku lokalnym – animacja, edukacja, aktywizacja na rzecz zmniejszenia wykluczenia społecznego – edycja 2016” "

Projekt realizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Adelfi (MOPS-partner, PUP Ełk- partner , stowarzyszenie Adelfi – lider). Projekt dofinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach programu „Aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu – nowy wymiar 2020”.

Termin realizacji projektu: 2016 rok.

Wartość projektu: 148 145,85 zł, dofinansowanie 145 325,85 zł.

Adresaci: osoby bezrobotne, które są osobami bezdomnymi lub zagrożonymi bezdomnością

Cel główny: udzielenie kompleksowej pomocy 12 osobom bezrobotnym, które są osobami bezdomnymi lub zagrożonymi bezdomnością. Program łączy elementy aktywizacji zawodowej i integracji społecznej. Wykonywanie przez bezrobotnych prac społecznie użytecznych, wzmocnienie równoległym uczestnictwem w działaniach z zakresu integracji społecznej w celu ukształtowania aktywnej postawy w życiu społecznym i zawodowym.

Działania realizowane w projekcie:

- zajęcia i warsztaty w ramach reintegracji społecznej,
- zajęcia i warsztaty w ramach reintegracji zawodowej,
- szkolenia i kursy zawodowe uwzględniające lokalny rynek pracy oraz predyspozycje uczestników w kontekście podjęcia pracy na stanowisku sprzedawcy (minimum sanitarne i obsługa kasy fiskalnej) i pracownika gospodarczego (z elementami pielęgnacji zieleni),
- poradnictwo indywidualne,
- przygotowanie zawodowe u pracodawców i w pracowniach porządkowej i handlowej Centrum Integracji Społecznej AlterCIS w formie min. 2 miesięcy praktyk, a później zorganizowanie robót publicznych (2 osoby) i prac społecznie użytecznych (2 osoby),
- zapewnienie pozostałym uczestnikom projektu kontynuacji uczestnictwa w zajęciach Centrum

Integracji Społecznej AlterCIS w 2017 r.

5) Projekt „Galopada Zdrowia”

Projekt realizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Razem Łatwiej”(MOPS-partner, PUP Ełk-partner , stowarzyszenie „Razem Łatwiej” – lider). Projekt dofinansowany ze środków Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Termin realizacji projektu: 2016 rok.

Wartość projektu: 148 145,85 zł, dofinansowanie 145 325,85 zł.

Adresaci: 15 osób, bez względu na wiek, płeć zamieszkałe w Ełku lub powiecie ełckim. Osoby chore i niepełnosprawne.

Cel główny: propagowanie zdrowego stylu życia, profilaktyki wad postawy i nadwagi, wskazanie uczestnikom projektu możliwości korzystania z nieodpłatnych zajęć terapeutycznych (hipoterapii, terapeutycznej jazdy konnej), organizacja cyklicznych zajęć z hipoterapii oraz terapeutycznej jazdy konnej dla 15 osób, w tym chorych i niepełnosprawnych.

6) Projekt "Pomoc sąsiedzka”

Projekt realizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Razem Łatwiej” z siedzibą w Ełku (MOPS-partner, Stowarzyszenie "Razem Łatwiej" - lider, Stowarzyszenie Aktywnych Przyjaciół Rubikon-partner) w ramach Ełckiego Programu Współpracy Samorządu Miasta Ełk z organizacjami pozarządowymi - Organizacja pomocy sąsiedzkiej, dofinansowany ze środków własnych innych samorządów i jednostek.

Termin realizacji projektu: 2016 rok.

Wartość projektu: 21 600,00 zł, dofinansowanie 16 300,00 zł.

Adresaci: osoby samotne, niesamodzielne, niepełnosprawne, w podeszłym wieku bez względu na płeć.

Cel główny: zapewnienie osobom samotnym, niesamodzielnym, niepełnosprawnym, w podeszłym wieku bez względu na płeć, wsparcia i pomocy

w podstawowych czynnościach dnia codziennego ułatwiających pozostanie

w dotychczasowym miejscu zamieszkania poprzez organizację usług opiekuńczych dla 15 osób w ramach pomocy sąsiedzkiej w Ełku.

Działania realizowane w projekcie: promowanie pozytywnych postaw społecznych propagujących działania na rzecz seniorów, poprawa bezpieczeństwa osób starszych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych, zmniejszenie izolacji, poprawa jakości życia osób starszych, niesamodzielnych, niepełnosprawnych, wzmocnienie więzi społecznych, poprawa kontaktów w środowisku lokalnym, możliwość nawiązania przyjaźni, podtrzymanie lub zwiększenie aktywności i samodzielności, oddalenie w czasie konieczności korzystania z płatnych usług opiekuńczych i całodobowych form opieki.

7) Projekt "Marzenia Mojej Rodziny"

Projekt realizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Razem Łatwiej” z siedzibą w Ełku (MOPS-partner, Stowarzyszenie "Razem Łatwiej" - lider, Stowarzyszenie Aktywnych Przyjaciół Rubikon-partner) w ramach Ełckiego Programu Współpracy Samorządu Miasta Ełk z organizacjami pozarządowymi – profilaktyka uzależnień dzieci”.

Termin realizacji projektu: 2016 rok.

Wartość projektu: 5 630,00 zł, dofinansowanie 3 150,00 zł.

Adresaci: Realizacja zadań skierowana była do społeczności lokalnej, osób pracujących z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą oraz osób i rodzin doświadczających przemocy w rodzinie.

Cel główny: poprawa sytuacji ełckich rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie i uzależnień poprzez działania profilaktyczne tj. edukacyjno- informacyjno - upowszechniające.

Działania realizowane w projekcie: Organizacja i promocja lokalnych działań ogólnoswiatowej kampanii „Biała Wstążka” 2016 Stop Przemocy Wobec Kobiet, przeprowadzenie konkursu plastycznego wśród uczniów szkoły podstawowej dotyczącego przemocy w rodzinie „ DOBRE RELACJE- NIE dla przemocy”, oraz wyłonienie zwycięzcy konkursu, opracowanie plakatu i przygotowanie wystawy prac uczniów na seminarium podsumowującym, zorganizowanie warsztatów tanecznych dla kobiet „Zumba”, zorganizowanie Kursu samoobrony dla kobiet „Bezpieczna Kobieta”, seminarium dla osób starszych i niepełnosprawnych, zorganizowanie warsztatów informacyjno-edukacyjnych, (higiena a profilaktyka zdrowego trybu życia bez uzależnień i przemocy, właściwe odżywianie, kalendarz szczepień dzieci, ekonomiczne gospodarowanie produktami żywnościowymi, skutki nadużywania alkoholu i substancji psychoaktywnych, uzależnienie od Internetu i gier, organizowanie czasu wolnego rodziny). Wydanie broszury spisanych historii osób doświadczających przemocy oraz ich cykliczna publikacja w formie artykułów w prasie lokalnej w trakcie trwania Kampanii „Białej Wstążki” zorganizowanie seminarium podsumowującego projekt z wykładami dla uczestników- 180 osób.

8) Projekt „Profilaktyka elementem skutecznej pomocy społecznej”

Projekt realizowany przez MOPS Ełk w ramach Ełckiego Programu Współpracy Samorządu Miasta Ełk z organizacjami pozarządowymi w całości dofinansowany ze środków własnych innych samorządów i jednostek oraz ze środków Samorządu Miasta Ełku.

Termin realizacji projektu: 2016 rok.

Wartość projektu: 8 300,00 zł, dofinansowanie 8 300,00 zł.

Adresaci: pracownicy, wolontariusze jednostek organizacyjnych działających w obszarze polityki i pomocy społecznej, organizacji pozarządowych oraz mieszkańcy Ełku m.in. pracownicy socjalni,

wolontariusze, asystenci rodziny, pedagodzy uliczni, pracownicy środowiskowych domów samopomocy, opiekunowie, terapeuci – 100 osób.

Cel główny: rozwój działań profilaktycznych w pomocy społecznej na terenie miasta Elku poprzez wzmocnienie współpracy lokalnych podmiotów.

Działania realizowane w projekcie: Zorganizowanie forum międzypokoleniowego pn. „Taniec łączy pokolenia” którego głównym założeniem była profilaktyka pracy z osobami w podeszłym wieku i ich rodzinami. Zorganizowanie seminarium pn. „Praca socjalna a profilaktyka”, którego głównym założeniem była profilaktyka uzależnień i przemocy.

9) Projekt „Zielona Ławeczka”

Projekt realizowany przez ŚDS, w całości dofinansowany z Fundacji Banku Ochrony Środowiska.

Termin realizacji projektu: 2016 rok.

Wartość projektu: 600,00 zł, dofinansowanie 600,00 zł.

W ramach projektu dokonano aranżacji ogrodu (utworzono i zagospodarowano klombik, zakupiono rośliny, kwiaty oraz ławki i stoły) ŚDS na potrzeby uczestników zajęć hortiterapii.

10) Projekt wyposażenie pracowni komputerowo – fotograficznej Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z chorobą Alzheimera i innymi zaburzeniami psychicznymi w Elku.

Projekt realizowany przez ŚDS. Gmina miasto Elk otrzymała dotację celową na sfinansowanie realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, związanych z rozwojem sieci ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, na realizację planów rozwojowych Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z chorobą Alzheimera i innymi zaburzeniami psychicznymi w Elku w wysokości 21 560,00 zł z przeznaczeniem na wyposażenie pracowni komputerowo – fotograficznej w niezbędny sprzęt. Zakupiono m.in. : 3 zestawy komputerowe z oprogramowaniem, ksero, urządzenie wielofunkcyjne, laptop, projektor multimedialny i akcesoria.

Projekt umożliwił podniesienie umiejętności obsługi programów komputerowych uczestników, przełamanie barier i izolacji w zakresie nowoczesnych technologii.

Tabela Nr 18. Projekty zrealizowane w 2016 r.

Lp.	Nazwa projektu	Nazwa Programu	Całkowita wartość projektu (w złotych)	Kwota dofinansowania (w złotych)
1.	"Galopem po zdrowie II "(projekt partnerski MOPS-partner, Stowarzyszenie "Razem Łatwiej"- lider, Stowarzyszenie Aktywnych Przyjaciół Rubikon-partner)	Elcki Program Współpracy Samorządu Miasta Elk z organizacjami pozarządowymi.	30 250,00	10 000,00
2	Program osłonowy Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej na rok 2016	MRPiPS -Resortowy Program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2016 - asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej	127 818,00	105 818,00
3.	„Nowe horyzonty aktywnej integracji w środowisku lokalnym – animacja, edukacja, aktywizacja na rzecz zmniejszenia wykluczenia społecznego – edycja 2016” (projekt partnerski MOPS-partner, PUP Elk- partner , stowarzyszenie Adelfi – lider)	MRPiPS- Program „Aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu – nowy wymiar 2020”	148 145,85	145 325,85
4.	„Galopada Zdrowia” (projekt partnerski Stowarzyszenie "Razem Łatwiej"- lider) MOPS-partner, GOPS Kalinowo - partner, GOPS,)	Program Współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi	4 900,00	3 750, 00
5.	"Pomoc sąsiedzka” "(projekt partnerski MOPS-partner, Stowarzyszenie "Razem Łatwiej"- lider)	Elcki Program Współpracy Samorządu Miasta Elk z organizacjami pozarządowymi. Organizacja pomocy sąsiedzkiej.	21 600,00	16 300,00
6.	"Marzenia Mojej Rodziny..." (projekt partnerski MOPS-partner, Stowarzyszenie "Razem Łatwiej"- lider)	Elcki Program Współpracy Samorządu Miasta Elk z organizacjami pozarządowymi. Profilaktyka uzależnień dla dzieci	5 630,00	3 150,00
7.	„Profilaktyka elementem skutecznej pomocy społecznej” "(projekt partnerski MOPS-partner, Stowarzyszenie "Razem Łatwiej"- lider)	Elcki Program Współpracy Samorządu Miasta Elk z organizacjami pozarządowymi	8 300,00	8 300,00
8.	„Zielona ławeczka”	Program Bank Ochrony Środowiska	600,00	600,00
9.	Wyposażenie pracowni komputerowo – fotograficznej Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z chorobą Alzheimera i innymi zaburzeniami psychicznymi w Elku.	Program realizacji zadań z zakresu administracji rządowej związanych z rozwojem sieci ośrodków dla osób z zaburzeniami psychicznymi	21 560,00	21 560,00

XIV. Ważne wydarzenia.

- Uruchomienie Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z chorobą Alzheimera i innymi zaburzeniami psychicznymi. Uroczystości związane z otwarciem Domu odbyły się 11 lutego 2016 r. Nowoutworzony Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z chorobą Alzheimera i innymi zaburzeniami psychicznymi w Ełku powstał dzięki wsparciu Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, który dofinansował remont i dostosowanie budynku oraz zakup niezbędnego wyposażenia. Otrzymano wsparcie finansowe w wysokości 1 693 384,00 zł z przeznaczeniem na wykonanie prac remontowych i adaptacyjnych oraz 250 000,00 zł na zakup niezbędnego wyposażenia. Dom przeznaczony jest dla 42 uczestników, w tym, 38 pobyty dzienny i 4 miejsca całonocnego pobytu.
- Pracownicy Ośrodka włączyli się w organizację wydarzeń w ramach Ełckich Dni Rodziny, które odbyły się w dniach 15.05.2016 r. do 15.06.2016 r. Pracownicy Ośrodka aktywnie włączyli się w organizację w Pikniku Rodzinnego – Senior w Rodzinie, który odbył się na terenie Centrum Edukacji Ekologicznej w Ełku. W ramach Dni Rodziny organizowano w siedzibie Ośrodka dyżury popołudniowe w czasie których można było skorzystać z porad i konsultacji pracownika socjalnego oraz asystenta rodziny. Na placu przy Ośrodku zorganizowano Majówkę Międzypokoleniową adresowaną dla całych rodzin. Zorganizowano atrakcje dla rodzin z dziećmi, gry i zabawy na powietrzu, wykonywanie prac plastycznych, pomiar ciśnienia, pomiar cukru we krwi, pokaz pierwszej pomocy przedmedycznej oraz przeprowadzono instruktaż z zakresie bezpieczeństwa we współpracy ze Strażą Miejską. Asystenci rodziny organizowali warsztaty edukacyjne dla rodziców, m.in. „o granicach w wychowaniu”, „O karach i konsekwencjach”, „O pomocniczej pochvale w zachętach”, „Kreatywne spędzanie czasu wolnego”.
- Pracownicy Ośrodka aktywnie włączali się w akcję oddania krwi „RATOWNICY ŻYCIA” organizowana przez Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe. Wydarzenie odbyło się 24.09.2016 r.
- Pracownicy Ośrodka aktywnie włączali się w organizację Dnia Solidarności Międzypokoleniowej, gdzie młodzież i seniorzy integrowali się pod hasłem „Taniec łączy pokolenia”. Wydarzenie odbyło się w dniu 29.09.2016 r. W wydarzeniu uczestniczyło ok. 160 osób.
- Ośrodek włączył się w obchody Dnia Dziecka Utraconego. Uroczystości związane z pochówkiem dzieci utraconych odbyły się 11.10.2016 r.
- Pracownicy Ośrodka w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem dnia 17.10.2016 r. w Parku Solidarności wydawali ciepły posiłek osobom bezdomnym i wymagającym wsparcia. Z posiłku skorzystało 100 osób. Dodatkowo udzielano konsultacji i porad osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością. Dnia 17.10.2016 r. Ośrodek włączył się w organizację konferencji p.n. „Wychodzenie z bezdomności”, w której uczestniczyło 43 osoby: przedstawiciele ośrodków pomocy, ochrony zdrowia, urzędu pracy, policji, straży miejskiej i organizacji pozarządowych.
- Specjalistyczne szkolenie zorganizowane w ramach nagrody w konkursie „Niebieskiej Linii” i AVON

dla gmin w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Gmina Miasto Ełk została wyróżniona za podejmowane działania i nagrodzona. Odbiorcami szkolenia byli przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, m.in.: przedstawiciele instytucji pomocy społecznej, ochrony zdrowia, urzędu pracy, policji, straży miejskiej i organizacji pozarządowych

- Zorganizowano po raz czwarty kampanię „BIAŁA WSTAŻKA” STOP PRZEMOCY WOBEC KOBIET pod patronatem Tomasza Andrukiewicza Prezydenta Miasta Ełku (25 listopada do 10 grudnia).
- Zorganizowano po raz czwarty Ełcką Wigilię Pod Gwiazdami, która odbyła się 18.12.2016 r. przy Domu dla Osób Bezdomnych i Najuboższych „MONAR – MARKOT” w Ełku w Ełku. Była ona skierowana do wszystkich mieszkańców Ełku, a w szczególności do tych, którzy mogą się czuć w tym dniu samotni lub nie mogą pozwolić sobie na przygotowanie wigilijnych potraw. Pozyskano darczyńców, którzy przygotowali i dostarczyli potrawy na to wydarzenie. Duży wkład w organizację wydarzenia włożyli sami pracownicy Ośrodka oraz wolontariusze. Ełcka Wigilia Pod Gwiazdami była zorganizowana przy udziale Urzędu Miasta Ełku pod patronatem Prezydenta Miasta Ełku, we współpracy z Domem dla Osób Bezdomnych i Najuboższych „MONAR – MARKOT” w Ełku. W wydarzeniu wzięło udział ok. 200 mieszkańców miasta.

XV. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej na rok 2017.

Wymiar występujących problemów społecznych ukazuje konieczność stopniowego zwiększenia nakładów i środków na realizację niektórych nałożonych ustawowo zadań w obszarze pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy oraz wspierania rodziny i pieczy zastępczej, a także dalszy rozwój działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym, które mogą wystąpić w przyszłości.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

1. Zabezpieczenie środków na działania na rzecz osób dotkniętych długotrwałą chorobą i niepełnosprawnością. Od kilku lat w grupie osób, którym przyznano pomoc rządowej diagnozuje się problem bezrobocia, a coraz częściej problem długotrwałej lub ciężkiej choroby lub niepełnosprawności. Zatem konieczne jest zapewnienie odpowiednich środków finansowych w budżecie na zasiłki dla tej grupy osób.
2. Rozwój i wprowadzanie nowych form aktywizacji osób powyżej 60 roku życia. Z danych demograficznych wynika, że stale rośnie grupa mieszkańców miasta Ełku, którzy ukończyli 60 rok życia. Ważnym aspektem jest zapobieganie instytucjonalizacji osób starszych, czyli jak najdłuższe utrzymanie ich w środowisku zamieszkania, zgodnie z kierunkiem wyznaczonym przez Unię Europejską, poprzez specjalizację usług społecznych i opiekuńczych, wdrożenie pomocy sąsiedzkiej w miejscu zamieszkania. Konieczny jest rozwój różnorodnych form aktywizacji dla tych osób

zgodnych z ich zainteresowaniami (utworzenie klubu seniora, itp.).

3. Wzrost nakładów na usługi opiekuńcze. Ciągły proces starzenia się społeczeństwa w mieście Ełku implikuje konieczność zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym, które są jej pozbawione ze strony rodziny lub gdy rodzina sama nie jest w stanie zapewnić jej w wymaganym zakresie lub formie. Sukcesywnie w kolejnych latach zwiększa się liczba osób korzystających z usług opiekuńczych, zwłaszcza wśród osób najstarszych wymagających stałej wielogodzinnej opieki. Co za tym idzie corocznie wzrastają nakłady finansowe z budżetu przeznaczone na ten cel. Z praktyki MOPS wynika, iż z uwagi na wiek i stan zdrowia osób wspieranych, na rzecz których świadczone są usługi, bardzo istotny jest dobór wysoko wykwalifikowanej kadry, osób świadczących usługi na najwyższym poziomie, a jednocześnie potrafiących być wsparciem w najtrudniejszych dniach choroby. Słusznym jest zatem zapewnienie w budżecie środków pozwalających na odpowiednie wynagrodzenie i ilość kadry stosownie do poziomu świadczonych usług.
4. Zapewnienie całodobowej opieki osobom niesamodzielnym. Analizując obszar potrzeb w zakresie pomocy osobom starszym i długotrwale chorym lub niepełnosprawnym, zauważa się stałą konieczność zapewnienia środków w budżecie na odpłatność za pobyt mieszkańców Ełku w domach pomocy społecznej wymagających całodobowej opieki poza ich dotychczasowym miejscem zamieszkania. Od kilku lat liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej waha się ok. 80 osób. Koszty zapewnienia tej opieki stanowią znaczne, stałe i długotrwale zobowiązanie dla budżetu miasta.
5. Rozwoju działań podejmowanych na rzecz osób bezdomnych. Bardzo istotnym problemem jest kwestia bezdomności, żebractwa oraz prowadzenie tułaczego trybu życia przez osoby bezdomne. W celu prowadzenia działań mających na celu minimalizowanie zagrożeń życia i zdrowia osób, które samodzielnie nie potrafią się zabezpieczyć przed skutkami zimy, w szczególności wobec osób bezdomnych będących pod wpływem alkoholu, istotne jest aby zapewnić osobom bezdomnym, nie tylko miejsca w schroniskach, ale również w noclegowni czy ogrzewalni, gdzie byłaby możliwość skorzystania z łazienki, toalety, przebrania się w czystą odzież. Zwiększenie ilości narzędzi aktywnej integracji umożliwiającej realizację działań na rzecz aktywizacji społeczno – zawodowej i rozwiązywania problemów osób bezdomnych w oparciu o kontrakt socjalny, indywidualny program wychodzenia z bezdomności czy indywidualny program zatrudnienia socjalnego.
6. Rozwój poradnictwa specjalistycznego. Poradnictwo specjalistyczne w szczególności: prawne, psychologiczne i rodzinne jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód, w szczególności dotkniętych przemocą czy uzależnieniami. Zapewnienie środków na świadczenie poradnictwa pozwoli na realizację zarówno działań profilaktycznych jak również działań interwencyjnych.
7. Rozwój placówek wsparcia dziennego. W celu możliwie efektywnego wykorzystania istniejących na terenie miasta placówek wsparcia dziennego należy kontynuować działania mające na celu rozwój

działań „pedagogów ulicznych” oraz poprawę infrastruktury.

8. Rozwój działania na rzecz przeciwdziałania przemocy. Odnotowuje się wysoki poziom ilości zakładanych „Niebieskich Kart”, co może świadczyć o większej świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy oraz o większym wyczuleniu służb pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W dużej mierze realizacja procedury „Niebieskiej Karty” obciąża pracowników MOPS. W związku z tym należy rozważyć zabezpieczenie stosownych środków na działania na rzecz przeciwdziałania przemocy, w tym obsługi procedury „Niebieskiej Karty”.
9. Potrzeba zapewnienia opieki dzieciom i młodzieży pozbawionym opieki rodzicielskiej uzasadnia konieczność zatrudniania asystentów rodziny. Nadal niepokojąca jest liczba rodzin niewydolnych wychowawczo, w których małoletni są pozostawieni w środowiskach problemowych, gdzie narażone jest ich życie i zdrowie, a także prawidłowe funkcjonowanie w dorosłym życiu. Takie rodziny muszą zostać objęte wsparciem asystentów rodziny, bowiem pozostawienie rodzin bez pomocy może skutkować odbieraniem dzieci z rodzin biologicznych i umieszczaniem w pieczy zastępczej. Zadania te: zatrudnianie asystentów rodziny, współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej wiązać się będą ze wzrostem wydatków na kadre oraz opłatę pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Rekomendowane są wszelkie działania służące udzieleniu wszechstronnej pomocy rodzinie niewydolnej opiekuńczo – wychowawczo, tak aby mogła ona sobie poradzić z doznawanymi trudnościami i w efekcie by nie doszło do interwencji w postaci umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej oraz działania profilaktyczne, służące wzmocnieniu więzi.
10. Wzmocnienie zasobów kadrowych MOPS w Ełku celem poprawy świadczenia usług. Utrzymanie liczby zatrudnionych pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności, tj. jeden pracownik socjalny pracujący w terenie na 2000 mieszkańców. Doskonalenie kadr pomocy społecznej: specjalizacja pracowników, praktyczne umiejętności w pracy z klientami uzależnionymi, z zaburzeniami psychicznymi, niepełnosprawnymi, itp. W celu poprawienia jakości pracy pracowników socjalnych oraz poprawienia ich zdrowia psychicznego, konieczne jest systematyczne szkolenie pracowników socjalnych oraz organizowanie superwizji.
11. Rozwój infrastruktury społecznej. Dalszy remont wraz z rozbudową pomieszczeń MOPS przy ul. Piłsudskiego 8, co pozwoli na zwiększenie powierzchni lokalowej Ośrodka i umożliwi prawidłową realizację zadań. Remont pomieszczeń stołówki MOPS przy ul. Wojska Polskiego 24. Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, w tym mieszkań chronionych i wspomaganych dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym m.in. dla osób starszych, osób niepełnosprawnych, osób bezdomnych. Adaptacja i remont pomieszczeń przy ul. Kościuszki 27 na potrzeby Centrum Rewitalizacji Społecznej.
12. Zwiększenie oferty usług pomocy społecznej osobom i rodzinom. Rozwój działań profilaktycznych, psychoedukacyjnych w powiązaniu z ofertą miasta i MOPS, w szczególności skierowanych do młodzieży w zakresie radzenia sobie z trudnościami i problemami społecznymi.

- 13.** Rozwój oferty wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi, uwzględniając potrzeby dzieci, w tym podejmowanie współpracy międzyinstytucjonalnej. Rozwój środowiskowej pracy socjalnej poprzez realizację projektów socjalnych.
- 14.** Rozwój usług społecznych, wspierających, w tym usług sąsiedzkich, wolontarystycznych i asystenckich.
- 15.** Rozwój działań aktywizacyjnych na rzecz osób najbardziej oddalonych od rynku pracy w ścisłej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Ełku m.in. w ramach Programu Aktywizacja i Integracja oraz z podmiotami integracji społecznej w ramach programów i projektów, w tym współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.